

تورک پوروی کتابری

۳

ضیا کونک آلپ

قبریل لالا

آق قوروم

خیریه مطبعہ سی و اورناقلری

۱۳۳۰

ضیا کوک آلب

قبریل اما

(مقدس وجود) ۵

شاعر كندى روحنى بولاندى . بىر بونلىرى
سەنك روحكى بولدىقىمىن صوكرام بازىم .
اورادە بارانچى بىر شەرىت طالقالايوردى .
بو شەرىتى ، بىر دىستانە كىچىك ايسىيوردم .
فقط سى بىلەن مەن ، ارنى تارىخىمىز صونمىز .
باشلامدىك . ارمالدىم ، بىر طور يورم ، آرنى
سى بورد !

ضيا كورك آلب

نور

توران

نبضلرمده ووران طویغولرکه تارینخک
برد درین سسیدر ، بن صحیفه لرده دکل ،
کزیده ، نجیب عرقمک اوزاق ویاقین
بوتون ظفرلرینی قلبمک طینتده ،
نبضلرمده اوقور ، آکلار ، ایلرم تجیل .
صحیفه لرده دکل ، چونکه آتیلا ، چنکیز
ظفرله عرقمی تنویج ایدن بوناصیه لر ،
اوتوزلو چرچیوه لرده ، اوافترا آمیز
محیط ایچنده کورونمکده کیرلی ، شرمنده ؛
فقط شرفله نمایان سزار واسکندر !
نبضلرمده اوت ، چونکه علم ایچون مبهم
قلان اوغوزخانی قلبم طانیر تمامیه
طدارلرمده یاشار شان و احتشامیه
اوغوزخان ، ایشته بودر کوکلی ایدن ملهم :
وطن نه تورکیادر تورکمره ، نه تورکستان ؛
وطن بویوک و مؤید بر اولکه در : توران ...

۱۶۷

قیزیل الما

بر وارمش ، بر یوقش ، تا کریدن باشقه
کیمسه لر یوق ایش ، یاقین زمانده

(باکو) ده میلیونر بر قیز وار ایش :
تورکلکی جوق سوهر ، یورده یار ایش :
آدی (آی خانم) مش خانلر صویندن :
آناسی قیرغیزک (قوگراد) بویندن .

اوزون بویلی ، قومرال ، یوکسک آیلنلی :
شرفلی بر کولک کوزهل بر دالی .

باباسی ، آنه سی اولدیله بردن ،
کندیسی پارسده تحصیلده ایکن :

طیانندی بو قهره ، شوق سوغه‌دی ؛
 طوتدینی مقدس یولدن دوغمه‌دی .
 ایستردی تورانده مکتبلر آچق ،
 حقیقت نورینی روحلره صاحق .
 بونکچون لازمدی بیلیمک ال یگی
 تربیه طرزینی ، تدریس علمنی .
 بو یولده آرزوسی قدر یوکسه‌لدی .
 نهایت پارسدن باکویه کلدی .
 بری ارککلره ، بری قیزلره .
 ایکی مکتب یایمق اینچون معماره .
 امرلر ویره‌رک ایشه باشلادی .
 (استقبال بشیکی) مکتبک آدی .
 بر یانده انشاآت دوام ایده‌رکن ،
 (آی خاتم) مشهور بر علم اهلندن
 اسلامک روحنی دخی اوکره‌مک
 اینچون چالیشیردی ، غربه بلته‌مک
 اوکا کافی کبی کورونمبوردی :
 « شرقی‌ده طایمق لازم » دییوردی .
 دییوردی : « خلق باغچه . بز باغچوانز ؛
 آغاچلر کنج‌لشمز آشیدن یالکمز ؛
 اولا آغاچی بودامق کرک .
 آشی‌یی صوکره‌دن اولامق کرک . »
 بونکچون هر صباح اوده قالیردی :
 سعدالدین موللادن درس‌لر آلیردی .

بر آقشام آی خانم آته بینه رکی ،
 ایسته دی قیرلرده بر آرز کزینک .
 یاننده تجماردن (بهادر آغا) ،
 شهردن چیقینجه صاپدیلر صاغه ؛
 اوواده جنتدن بر آئر واردی ؛
 بهاردی ، هر یانده چیچکار واردی ؛
 اسرارلی بر حزن ، طالعین بر نشاط ،
 کنجلك ، شعر ، نغمه ، رنك ، قوقو ، حیات ...
 کوئر صاچار کبی بر حوری آلی
 معنوی بر مستلك روحده منجلی .
 وجدان فوقنده بر روحانی شعور
 طویاردی محیطده بر کیزلی حضور ...
 آرتق مبهم دکل عشقك معناسی ؛
 منکشف حیاتك لوش معناسی .
 بو آندذ بهادر دیدی که باقك
 بو کنجه : کوزلری نه قدر طالعین !
 باقیور کورمه یین بر نظر کبی .
 آی خاتم کورونجه تیره دی قلبی ؛
 کندینه منعطف ایکی ثابت کوز
 جامدن ایمش کبی یوق ایچنده اوز ؛
 ساریشین صاچلری اوزون و طالعینق ؛
 مطلق یا شاعر . یا رسام ، یا عاشق .
 استغراق حالنده صنعتکار بر روح ؛
 کوزلرنده غفلت ، قلبنده فتوح .

آی خانم قیصلمش کبی نفسی
دیدى که : « نه قدر صولغون چهره سی : »
قلبنده بر درین هجران طویمشدى :
عمومی قانونه اوده اویمشدى .

* *

ایرتهسی کون درسی محزون دیکله رکن
حیقمیوردی او کنج بر آن ذهنندن ..
بو حاله هم شاشوب . هم قیزیوردی :
روحندن بر کیزلی غم صیزیوردی .
ایستردی یاشامق ملتی ایچون ،
کینی واردی سودا علتی ایچون ..
سرسری بر عشقه کوکل باغلایان
ناصل ویره بیلیر یورده یکی جان :
بوآنده ایچری کیرن خدمتجی
دیدى که : « قاپیده طوران بر کنجی
اقناع ایتک ممکن دکل ! موللایه
بر شیلر صوره جق ، ایدیور رجا :
رویا کورمش ، تعبیر ایستیور سزدن :
دردینه بر تدبیر ایستیور سزدن . »
آی خانم آکلادی ذرحال کلنی ..
ألله طوته رق چاریان قلبنی
خالنی میدانه ویرمه مک ایچین
دیدى : « بن کیده یم ، بورایه کلسین . »

کنج کلدی اوتوردی مولایه قارشی
 دیدی که : « هرکیمک بر درده باشی
 اوغراسه سزسکیز چاره کوسترن ؛
 ایشته بو امیدله سزه کلدن بن ..
 استانبولده طوغدم ، طورغوددر آدم ،
 رسام ؛ طبیعت ، بویوک استادم ،
 یایا سیاحلغه سوق ایتدی بنی ؛
 هر ساعت باشنده امثالسز یکی
 برکوزه لک کورور ، تجیل ایدرم ،
 بویوک صنعتکاری تهلیل ایدرم ،
 دون یورور ایکن اوکده کی یول
 آیرلدی ایکی یه : برصاغ ، بری صول ..
 صولده کی نره یه کیدیور ، ذیه
 صوردم ، صقالی آق برجیفتجی یه .
 دیدی : « بویول کیدر قیزیل المایه .. »
 لکن بن بو سوزی ویردم شقایه .
 یورودم ، آز صکره بوشهری سچدم ؛
 یاقلاشدم ! بریرده کندمدن کچدم .
 استغراقی بیلم ، روایمی بیلم :
 هم یوقلق ، هم وارلق بر غریب عالم
 بزده نه کورهیم ! آتلی بر پری
 کوکدن ایندی جنت یاقمچون یری
 « سن کیمسین ، بو عالم نره سی ؟ » دیدم .
 « بوقیزیل المادر ، بن پریسیم . »

دیه زك غیب اولدی ؛ فقط خیالی
 جیممور روحدن .. ایشته بو حال
 سزه سویله یهرك بر چاره بولمق ،
 قیزیل المایه بر اماره بولمق

ایچون سزه کلدم ؛ چونکه هرکیمه
 سوردمسه دیدیلر : « کیت او حکیمه ؛
 سورديڭك اولککي آنجق او بیلیر ؛
 شیمدی ده کندسی ناه بو اوده در . »

تصدیع ایتدم ؛ فقط کوریکیز معذور ،
 چونکه بو درد بنده قویمادی شعور ،

لطف ایدوب دردمه ویرك شفایی :
 آ کلاتیکیز بکا قیزیل المایی ...

بو شهر نره سی ، یولی نره دن ؛
 شیمدی یه دك وارمی اورایه کیدن ؛

پرپسی ملکمی ، یوقسه بشرمی ؛
 بی قولغنه قبول ایده رمی ؟ »

موللا دیدی : « اوغلم ، تورك فاتحلمی
 ایستردی استیلا ایتك هریری ؛

فتحه لکن بر تك هدف طانیردی ،
 اورایی کندینه ارم صانیردی .

بو موعود اولککیه . بو طاتلی یورده
 واصل اولمق ایچون هپ بو اوغورده

یوزلرجه دفعه لر تورکلك قاینادی ؛
 هندی چینیی ، مصری ، رومی قاپلادی .

بوتون پای تختلره ، اُك صوك چیتلره
کیتدی ؛ فقط اصلا بوجھول یره

یاقلاشمادی ؛ چونکه او موعود اولسه
دکلدی خارجدہ بر موجود اولسه .

قیزیل الما یوقی ؟ شېه سز واردر ؛
فقط اونك سمتی باشقه دیاردر ...

زمینی مفکوره ، سماسی خیال ...
برکون کرچک ، فقط شیمدیلک ماصال ...

تورک مدینتی تقلیدسز ، صافی
طوغمادیجه بو یورد قالاجق خفی ...

جوق یرلری بز فتح ایدہ بیلمشز ؛
هر برنده معنا فتح ایدلشز .

بر کشور آلمش تابعیتہ ،
اویشز اورده کی مدینتہ .

بعضاً هندلی ، بعضاً چینلی اولمشز ؛
عرب ، عجم ، فرنک دینلی اولمشز .

نه بر تورک حقوقی ، تورک فلسفه سی ،
نه تورکجه ایکلہ ین بر شاعر سسی ...

شاعر ، حکیم کلش بزدن ده ؛ چووجه
کیمی فارسی یازمش ، کیمی عربجه ...

فرانسزجه ، روسجه ، چینجه یازمشز .
تورکه آنجق برقاق هجه یازمشز .

باقیکز مثلاً : یازمش قوس قوجه
فارابی عربجه ، قرامنن روسجه ؛

سینا ، جلال الدین ، زمخشریلر

أمکی عربیه فرسه ویردیلر .

بخارالی شوکت ، کنجه لی خسرو

فردوسی یه یاخود سعدی یه پیرو ...

بوکون بیله برچوق ادیبلمز

فرنکجه یازمه یی صایارلر معجز .

تورکجه یازانلرسه لغت پارالار .

آوروپا تقلیدی شیلر قارالار .

حقیقی روحمز ، صافی دیلمز

باغیرر اونلره : « بزه کلیکیز !... »

بزده در فکره حس . حسله حیات ،

وجدانلره الهام ، شاعره قانات ... »

ذکامری صائکله کیرالامشز ،

هردیلدن کتابلر صیرالامشز .

تورکک هم قیلیمچی ، همده قلمی

یوکسلمش عربی ، چینی ، عجمی .

هرقومه برتاریخ ، بریورد یاراتمش .

کندینی باشقه سی ایچون آلداتمش .

اوز ایشنی داتم یاریم ترک ایتمش :

طورفانی بیراقمش ، اورخونه کیتمش . .

اونوتمش اولکی ألباسنی ،

علم و فنده کی اعتلاسنی ؛

یکیدن بریازی ، بر یاسا دوزمش ،

هرزمان ذهنی بوش یره اوزمش .

یجه دفعه (قانون) . (شفا) اوقومش ؛
دوئمیش کیری تکرار (بنا) اوقومش ...

یوق تاریخمز . وار تاریخلرمز ،
بر برجه کیرمه مش مرینخلرمز ؛

هربری پارلامش بر باشقه کوکده . .
عینی روحی بولمش یوزلرجه کووده .

نه تاریخی وحدت ، نه قومی صفوت !
قیزیل الما ایشته بوکا اشارت .

ملته اولسه برکیزی احتیاج .
ملی وجدان بولور اوکا بر علاج ؛

تورك باقامش (ارم) یاخود (سبا) یه
دیمش : « کیده جکم قیزیل المایه . »

مقصدی کیتمکدر بر لکه دوغرو .
ملی دوشونجه یه . دیر لکه دوغرو . .

بیایر بر کون ملی عرفان طوغه جق .
یکی اورخون ، یکی طورفان طوغه جق .

اجتماعی بر یورد ، قومی بر تاریخ
ایده جک تورکلکی تقلیدن تنزیه .

فقط کیم بیلیر ، کیم یول آچه جق .
تورکلک ضیاسنی دهره صاحجه جق ؛ ...

کیم بیلیر نه وقت دها پریمی
اوله جق بو یکی خلک بلقیسی ؟ ... »

بو آنده بر جذبه کلدی موللایه
الهی بر سسله کیردی معنایه :

پیردن سؤال ایتدم : « سوکیلیم هانی ؟ »
 دیدی بکا : « اوکجه کندیکی طانی !... »

طوتمشم آلندن بن نا کهانی ،
 کوتورمش بنی بر کیزی دنیایه .

قارا کلق بر طوفان ، سیال بر دیجور !
 نه وجود ، نه عدم ، نه غیب ، نه حضور :

نار ایچندن هنوز چیقمامشدی نور ،
 طوتولمشدی هر شی قارا سودایه ...

عمان جوشقون آقار ، بز صال ایچنده
 بر ییلدیز بوجکی خیال ایچنده

ایشیللر کییدی : بو حال ایچنده
 دالمشز ایکیمز عینی رؤیایه .

صالمز - شرانلر ایمش جوهری -
 باطلادی ، داغیلدی هپ مسکتلری .

صورمقسزین پیردن بو عجب سری
 دیدی : « مسمدار ، کچدی آسمایه ! »

مسکتلرده بر بر باطلار ، آنلردن
 یکی شرانلار فیرلاردی هر آن .

بز بونلردن بری اوستنده ، حیران .
 کیرمکده ایدک بر یکی فضایه .

دکزدن ایرمقلر ، ایرمقدن چایلر
 طوغدغجه صالمز دها چوق هایلار .

قایناقدن بز همچون آیریلان پایلر
 کوتوروردی بز ی باشقه مأویه .

صائمز بالونمش ، هوایی دهلدک .
صفره لر آتارق دائم یوکسهلدک .

نهایت آدمک کوزینه کلدک
اورادن حسرتله باقدق حوایه

طورمادق بز ، کیمی سیناده قالدی ،
کیمی « ایردم » دیدی . سماده قالدی ؛
کیمی عرشه چیقدی ، اعلاده قالدی ...
دوندیلر باقدیلر آقان دریایه .

صائمز فشنگمش ، بزى اوچوردی ،
هر دوشن لمعه سی بر جهان قوردی ؛
کیمی لوندره ده ، پارسده طوردی ،
کیمیمی باغلاندی یشیل خورمایه .

ذلیخا یوسفده بولدی اوزینی ،
فرهاد شیریننه دیکدی کوزینی ؛

شرح ایده مه مشکن سودا سوزینی
مجنون قاووشمشم صاندی لیلایه !

سودا بر قانات در ، اوچایان بیلمه ز ،
بو بولی نه آتلی ، نه پایان بیلمه ز ؛

بر کوزه دل وار ، حسنی هیچ پایان بیلمه ز .
تکامل دینلیر بو نازلی آیه .

صائمز کوکلمش . اوچدق خولیا ده
دیکله نه دک هیچ بر طاتلی رؤیا ده .

صوک آرزومز بودر فانی دنیا ده .
« تورکنز ، وارا جغز قیزیل المایه ... »

* *

طورغود بوسوزلردن بولمادی شفا ،
 چیقدی ، کیتدی ، کوکلی طولو « واحیفا !! »
 دیوردی « لیلانیز بر مجنون کیی
 ناصل یاشایه یم سویله یاربی ! »

* *

آی خانم طویمشدی بوتون سوزلری .
 بو فکری ذهنده سوردی ایلری :
 « قیزیل الما یوقش ، فقط لازم مش .
 توران حیاته بو برناظم مش ؛
 هرخیال حقیقت اوله بیلیرکن .
 وار ایتمه مک یچون بوتی شیمیدین ؛
 مادامکه تورکلرک دردینه درمان
 بو ایمش نه ایچون قوشماق همان ؛
 مادامکه نه هندده ، نه چینده ایمش .
 توزکلرک روخنک ایچنده ایمش ؛
 دکلش عربده ، عجمده ، رومده ؛
 اونوتلش کوکی قره قورومده . .
 انکلیز ، فرانسیز ، روسده دکلش .
 نرویه دوشمشسه بر ازا اگیلمش ؛
 بوله لم بز اونی وجدانمزدده
 بر کونش یاپه لم تورانمزدده . »

دوشوندی . . . دوشوندی . . . قرارلاشدردی ؛
 بر کون یوردجیلری بوتون چاغیردی .
 دیدی : « تورک عرفانی ، سربست بر طوپراق
 ایسته رکه اوراده ایله سین اشراق . . »

نه باکو، نه قازان، نه ده استانبول
بویکی حیاتی ایده من قبول .

بوراده حریت سیاسی ده کل ،
اوراده لفظی وار ، معناسی ده کل .

بوراده تورکجه دن ممنوع اولادک ،
اوراده زنجیردن چیقاما ز قادی ن

ایسویچره ده بر تورک کوی ، بر شهر
یا په لم؛ اورادن یکی بر شهر ،

بر عرفان ایرمانی آقسین تورانه . .
ایرماق دوزر ألبت برکون عمانه .

تقلیدسز، صالت ابداع ، اقتراح ایله
طوغمش بر معرفت تورکلکه شعله ،

بوتون تورکلکه عینی شعله یی
صاحسین که کوکلر برلشسین آیی .

حکیم، شاعر ادیب، صنعتکار، تاجر
هیبی بو بشیکدن یتشوب بربر

کیمیسی کاشغره، کیمی آلتایه ،
کیمی قازانه، کیمی قونیه یه .

هربری کیده رک بر اویناغنه ،
کو تورسون اود ، ایشیق تورک او جاغنه

دانش انجمنی، دارالفنونلر
بوراده کوک صالحسین، هریره بونلر

قوللر آتهرقدن عینی حکمتی
طاغیتوب یوکسلتسین بویوک ملت ..

(قیزیل الما) اواسون بو شهرک آدی ،
آتالرمز هپ بوئی آرادی ...

پکینه ، دلمه ییه . بونکچون واردق ،
ویانه برجی بونکچون صاردق .

آرتق . طانیه لم مفکوره مزى :
دوزه لم یاسامز وتوره مزى ! »

یوردجیلر بو فکری ایدوب استحسان ،
بوئون اولکهلره ایتدیلر اعلان .

آی خاتم بوایشه هپ ثروتی
وقف ایتدی ، کیمبسی حیثتی ،

کیمی عرفانی ، کیمی جمه دینی ؛
برلشوب یاپدیلر توران مه دینی .

(لوزان) ک یاننده برتورک بلده یی
شنلندی : هر فنک بر مدرسه سی ،

زراعت ، تجارت ، صنعت اولری
باپیلوب اولدی بر عمران مشهری .

قیز ، اُرکک چوجوقلر کلوب طولدیلر .
یکی آدم ، یکی حوا اولدیلر .

یاوروجق تورکلره آچیق ایشیکی :
یکی برحیاتک اولدی بشیکی .

*
* *

آی خاتم یاپدینی دارالتدریسی
بر مدیر آله و یروب ، کندیسى

با کوردن بویکی شهره کیتشدی ،
مدیرلک بوکنی قبول ایتشدی .

قلبنده کی عشقی او یوتیق ایچون ،
طورغودی بوس بوتون اونوتیق ایچون
کیجه کوندوز طورماز، اقدام ایده ردی ؛
اکسیک آرار، بولور، اتمام ایده ردی .

فقط یوزندن ده اولوردی عیان :
کوکلنده بردرد وار هر کسدن نهان ...

طورغوده کلنجه، زواللی رسام
هر کیجه بر کویده ایده رک آقشام
آز اوز کیتدی طاغیر، دره لر آشدی ؛
اولکه اولکه، شهر شهر طولاشدی ؛

« قیزیل آلمان نرده؟ » دیه صوراردی ؛
نه بیلن اونئی نه دوشونن واردی .

« کاشغر » ده بر صباح کوردی بر اعلان :
تپه دن طرناغه تتره دی همان ؛

چونکه « قیزیل آلمان » سوزلری ایری
حرفلرله یازیلش، یاننده بری

دیوردی : « کیملر سه اولادلرینی
ویرنلر، یازسینلر که آدلرینی ،

یاقینده قافله حیقا جق یوله
اعلان ای دی یورز که معلوم اوله ! »

طورغود خلجاتله یاقلاشدی ، باقدی ؛
کوزندن مسرت یاشلری آقدی .

لوزان جوارنده ایمش آراغی :
 اورایه دوکولمش جنت طوپراغی ..
 مطلق اوراده در کوزل حوریسی .
 منور تورانک یکی طومریسی .
 ییللرجه اویویان امیددی کولدی ؛
 چوجوقلرله برلک یوله دوزولدی .
 وقتا که ایریشدی « قیزیل آلمانا » یه
 مراجعت لازم کلشدی « آی » ه ..
 مدیره بر مکتوب یازوب کونده ردی :
 مکتبده بر رسم درسی ایسته ردی .
 آی خانم . معاون طومریس خانمه
 دیدی : « یارین کتیر اونی یانمه ؛
 شمذیلک اونسلکه بر آرز سن کوروش ... »
 قلباً دیدی : « عجب چیقاقجقمی دوش ؛
 بنی ایلک کوروشده طانیه جقمی ؛
 بو بر بوش مصالمی ، یا محققمی ؛ »
 کیم بیلور نه اینچون بر کون انتظار
 ایله مک ایسته دی ، بونجه آه و زار
 کویا اصلاً کافی ده کلش کبی :
 کنددی ده بیلدزدی ، نه در سببی .
 بر از صوکر طومریس کله دی حدتله .
 دیدی : « بو بر مجنون . همده شدتله .
 قیزیل آلمانا بر رؤیاده کورمش .
 بنی ده کویا او اشناده کورمش !

كشورلر طولاشمش ، سورمش هر كسه
 بر صاللىق ويرمه مش اوكا هيىچ كيمسه .
 دها بر جوق شيلر ... دلى والسلاام !
 كوزى طالفين ، عشق جوشغون بر آدام . «
 آى خانم بو سوزدن همان صارردى ،
 قلبنى الملى بر شهبه صارردى .
 عجباً رؤياده كوردىكى بومى ؟
 طورغود سودىكىنى بونده بولدىمى ؟
 حقيقت بو ايسه نه بويوك هييات !
 آرتق اوكا دوزخ اولاجق حيات .

*
*
*

بر رسم خوجه سى اولمشدى طورغود .
 آى خانم بوسبوتون سونمه سين او مود
 ديهرك طورغوده كورونمىدى هيىچ .
 هفته لر كچيور ، يانيوردى ايغ .

طورغود او طه سنه چكىلير هر كون
 طومريسك رسمى نقش ايتك اينچون
 چالشيردى ، بونى آى خانم بيلير ،
 هر كون كوكللى بر قات دها ازيلير ،
 كيزليجه آغلاردى ؛ نهايت بر كون
 دينيلدى وار ايمش پارلاق بر دوكون :
 طومريسله ارطغرل اوله نه جكمش ،
 حتى بو پرشنبه كونى كردكمش ..

طورغود ایشیدنجه ، ییلدیرم کبی ،
بر ضربه یه اوغرار ، صارصیلورقلی .

اتحار : بو فکر طوغار اینجه ؛
کیدر جوارده کی بر غار اینجه ،

آلنده طبانجه ، بیننی هدف
ایتمش ، بر لحظه ده اولاجق تلف ...

آی خاتم بو حالی سزوب اولجه
طورغودی کوزه تلر ایش کیزلیجه .

طورغود تام تنیکی چکه جک ایکن
قولندن شدتله طوتارق ، بردن

دیدى : « طورغود ، یاپمه ، بو ایش پک کناه ! »
طورغود دوندى ، باقدى ، دیدى : « سنى آه ؟ »

آی طورمریس سنىسک ؟ « آی دیدى خایر .
بن طورمریس دکلر ، بکا آی چاغیر . »

- او حالده طورمریس کیم ؟ - او باشقه قادین .
- قوجه یه وارده جق اومیدر یارین ؟

- اوت او .. - آه لکن سزه چوق بکزه ر .
- خایر ، بن قومرالم ، او ایسه اسمر .

- کوزلری ماویمی ؟ - بالعکس سیاه .
- دیمک که بن اونى کورمه مشم آم .

دائما بن سنى اونده کوزه رک ،
بر انسان قیزینی صانمشم ملک ،

فقط عجب نیچون کورمدم سنى ؟ ...

- اوچ ییل اول بر کون کوردیکز بنی .

- رۇيادە مى ؟ - خاير ؛ رۇيت ايچىندە ؛
استغراق كېيىر بر حالت ايچىندە .

« قىزىل المايەدك ؛ » دىمىش بر چىقتىجى ؛
سزە مېھىم قالمىش بو سوزك ايچى ...

كورونجه بنى سز ؛ قىزىل المادە
ر پرى ظن ايدوب صوكرا رۇيادە
كورنمىش كېيىر ؛ بر خيال ساندىكىز ؛
اولمىش بر وقعه يى مامال ساندىكىز .

كلدىكىز اويىمە ؛ خوجەمدىن تدبير
صوردىكىز ؛ رۇياكىز ايدىلدى تەبىر .
جوابلر كوروندى سزە پك طونوق ؛
فقط بكا آجدى بر يىكى افق .

دوشەرك ايشتە بو طاتلى سودايە ؛
وجود ويرەبىلدىم قىزىل المايە .

بو اسملەدر كە كزوب هر ايزى ؛
بورادە نھايت بولدىكىز بىرى .

— آه ؛ شىمدى آكلادم بو معمايى ؛
اويانىق كوردىكم اوزون رۇيائى .

سنى كاه حضور ؛ كاه غيبەدە آرام ؛
بجائىش ايتدىلر كوزملە يادم .

ابتدا كرچكى خيال صائىشم ،
صوكرادە كولكەيى جمال صائىشم .

ديدىلر ؛ رۇيتك اويقودە ايمىش ...
اويقودە دكلمىش ؛ پا كودە ايمىش .

اوکزه کلش صورمشم سزی ؛
 دیمش بکا : « بللی دکلدرایزی . »
 سز یایمقده ایکن قیزیل المائی
 قوشمش آرامشم بوتون دنیایی .
 نهایت بولونجه ینه صاپمشم ،
 یالواجه اوغانم دیه طاپمشم !..
 طومریسک چهره سی چرچیوه اولش ،
 ذهنمده کی خیال ایچنه طولش ..
 اوکا عائد دیه یاپدیغم رسم ،
 اولجه روحده ایمش مراتسم ..
 اوننی دیرکن سزی ترسیم ایتشم !..
 — ابتدا بکاده کلدی بروهم
 رؤیا اوکا راجع اولماسین دیه
 برکون کیزلی کیردم سزک حجره یه ..
 یاپدیغکز رسمی کورددم ، آکلادم ؛
 لیکن او کونه دک خیلی آغلادم .
 — آه ! نه بختی یارلق . دیمک محبت
 سزده اوقتی وورمش ... — آه ، اوت !..
 اولاشدی بر دوکون دها یارینه .
 دوردی ده ایردیله مرادلرینه .
 قیزیل الما اولدی برکوزهل جنت :
 اورادن تورانه یاغدی سعادت .
 ای تا کری اجابت قبل بودعایه :
 بزی ده قاووشدور قیزیل المایه !..

ئولكر ايله آيدىن

اوكى آنا ديدى آرتق چكەممە
بو آفاجان چو جوقلارك دردینی ؛
يا بونلری اودن چيقار ، يا بنی . «
بابا ديدى : « سن اوزولە ؛ بو ألزم
ايش اولاجق ؛ فقط اوزون اۋتكلی
بر اۋتاری شیمدی بكا دیکمه لی ؛ «
ئولكر قیزك آدی ، آیدین اوغلانك .
بابالری ديدى : « هايدى اويانك .
كیده جگىز بو كون قوشلر ایلنه ؛ «
اۋتكى صارمىش ایدی بلنه ؛

چو جوقلره بر آز چوربا يديردي ؛
اللرندن طوتدي طاغه يتيردي .

بوتون كوندوز دولاشديلر اورمانده ؛
آقشام چاتدي ، كوزلر قالدی دومانده .

بابا دیدی : « ياورولرم ، آجیقدق . »
يایدی بره بر كوچو جوك طغارجق .

ئولكر باقدی پك طوزلودر باصديرما .
ييه مەدی . دیدی : « آرتق ، بك بابا !

كيجه اولدی ، اومزه كیدهلم ! »

بابا دیدی : « وقت كچدی كوزهلم .

يول بوينده شيمدی آزغین قورتلر وار .
بزی يوتار بر قورت ، يا بر جاناوار .

بو كوشه ده اويور ايسهك سس سزجه
سلامتله كچه بيلير بو كيجه . »

ايكى قاردهش تيره ديلر قورقودن ...
آيدين دیدی : « صباحلين اويقودن

بزی قوشلر اويانديرير . قالقارز .
هر طرفی دولاشيرز . باقارز :

بابامز يوق ! بزی آتمش صاووشمش ؛
اونده کی ياوروسنه قاووشمش .

زينب ! اونك آنه سی وار ، سويلير .
بز ئوكسوزز ، بزم ايچون كيم بيلير

باباجم نه دوشونمش . ياباجق ؟

او كیده جك ، بزی قورتلر قاباجق . »

ٲولكر ديدى : « ٲٲن كيجه رٲيامه
آننهم كلدى ، ديدى : « قيزم ، آغلاما :

قولكده كي مرهان ٲرى قيزدر ،
بركون سزى هر قايعيدن قورتاير . «
بابا ديدى : « هيٲ بن سزى بو طاغده
بيراقيرده دونرمي م جلاده ؟

بابا كزم سزك ، بوني بر طويك ،
ايسترسه كز اٲكمدده اويويك . «
اٲكنى سردى ، يره اوزاندى ،
ياوروجقلىر بو حيله يه ايناندى .
يورغونديلر ، هان اويقو ملكى
كوزلرينه كردى سرلى ٲرده يى .

طاش يوره كللى حريف باقدى : چوجوقلىر
قوزو كيبي ميشيل ميشيل اويوقلار .

جيبنده كي ماقاصجنى ، ارادى ،

اٲكنى كسدى ، يردن فيرلادى ؛

لغت ايدوب او انصافسز قارى يه
ياورولرى ايصارلادى تا كرى يه .

خرسز كي قورقه قورقه سيويشدى ،
كون دوغمه دن يوواسنه ايريشدى .

قاريسى ده مكر چيقمش او كيجه ،

ٲيكارلره بويو ياممش كيزليجه ،

ارككندن اول اوه كلشدى ،

« قوجه جغم ، آل زينبي ، ٲوپ . « ديدى .

زینب نهیدی ؟ قارا یوزلو بر صیصقا ،
کل باشنده اون تل کیرلی لاپسقا ...

*
*
*

بز کلهلم آیدین ایله ئولکرم !
شفق آلتون ایشیغنی کوکلم .

صاچار ایکن ، قوشلر اذان او قورکن
اویانارق آیدین قالدی یرندن ؛

قورقدیغنه اوغرامشدی ، آکلادی ،
« بابا ! » دییه هونکور هونکور آغلادی ...

ئولکری ده اویاندیردی بو چیغلق ،
دیدى شمدى بکا دوشن آبلالق ؛

نه یامه من لازم ، بونی دوشونمک ،
قارده شمه متانتلی کورونمک .

قارده شنه دیدی : « آیدین ، آغلاما !
صبر ایتمکی بن سوز ویردم آنامه .

بیلیوردق بر کون بو ایش اولاجق ،
قدرمن نه یسه اولسون چابوجاق .

بز ئوز تورکز ، باق سنن آیدین ، بن ئولکر ،
تورک تا کریسی ئوز ایلی اسیر کر .

زینب کیبی آنهك دکل تات سنك ،
هیچ صویکه قاریشمامش یاد سنك .

اونو تادم ، آنه م دیردی : « باق ، قیزم ،
باباک قانی ایلدن ، بزده قیرغیزم . »

آيدىن صوصدى ، دوشونىمىكە باشلادى ،
كوزلرنىدە ئامىد نورى پارلادى ،

دېدى : « آبلە ! نېچون بزم بابامىز
اولادىنە اولسون بويىلە وفاسىز ؟ »

ئولكىر دېدى : « بويو يامىش او قازى
چىقاماز كە سوزلرندىن طىشارى !

طىلسى واز يورە كىندە ، دىلندە ،
بر كور آلت اولمش اونك ائندە ... »

آيدىن دېدى : « صوسىز قالدۇم بىن ، آبلە ،
يورە كى ياقدى طوزلو پاصدىرما .

دولاشالم ، آرايالم بر پىكار ،
دويويورم بر صوصسى شارىلدار . »

بىش اون آدىم يورونجە باقىدىلر :
بر قايادن كوموش كېيى صوص آقار ؟

آيدىن صويى كورور كورمىز سىكىرتدى ؛
بر قوش دىلە كەلدى : ئولكىر ايشىتىدى :

« بو پىكار صوغوق سىكار ،
ايچىندە بالق دونار ... »

كىم ايچىرسە صويندىن
اولور و حشى بر قاپلان ! »

ئولكىر همان قوشدى طوتدى قولندى ؛
قاردهشنى كرى چكىدى يولندى ؛

دېدى : « آمان ؛ آيدىن ! ايچمە بوصويى ؛
دوشمان يىنە بىزە قورمىش بوصويى ؛

قاپلان اولور ، بنى يرسك ايچنجه ؛
 بر قوش خبر ويردى كندى ديلنجه . «
 آيدىن ديدى : « پكى ؛ بوندن كچه لم ؛
 بر باشقا صوبولوب اونى ايچه لم . «
 يوروديلر ؛ يوروديلر پك اوزاق
 بر كوشه ده راستلاديلر بر قايناق ؛
 آيدىن صويى كورور كورمن سكيرتى ؛
 بر قوش ديله كلدى ؛ ئولكر ايشيتدى :
 « بوپىكار صوغوق پىكار ؛
 ايچنده بالق دونار...

كيم ايچرسه صويندن
 اولور قورقونچ برييلان !... »

ئولكر همان قوشدى طوتدى قولندن ؛
 قارده شنى كرى چكدى يولندن ؛
 ديدى : « آمان ؛ آيدىن ! ايچمه بوصويى ؛
 دوستان ينه بزه قورمش بوصويى ؛
 ييلان اولور صوكر ا بنى صوقارسك ؛
 باق نه دىيور ؛ سن قوش دىلى آكلارسك . «
 آيدىن ديدى : پكى بوندن كچه لم ؛
 بر باشقا صوبولوب اونى ايچه لم . «
 بر چوق داها يوروديلر ؛ كيتديلر ؛
 بر چشمه نك كنارينه يتديلر ؛
 آيدىن صويى كورور كورمن سكيرتى ؛
 بر قوش ديله كلدى ؛ ئولكر ايشيتدى :

«توپیکار : صوغوق پیکار :
ایچنده بالیق دونار...»

کیم ایچرسه صویندن
اولور گوزدل بر جیلان !...»

ئولکر قوشدی ، هیپات وقت طولمشدی .
آیدین صودن ایچمش ، جیلان اولمشدی .

آجی بر حال : ئولکر مایوس باقیور ،
جیلانجغک گوز یاشلری آقیور .

گوک بو ایشه کدرلنمش ، آغلاردی :
حزن یاغمور دایلا ، دایلا یاغاردی .

بر سس دیدی : « فلا کتار سورده کسز
اولدیغنی بیلن اولماز یورکسز . »

قیزک ینه ، آبلانی اویاندی ،
بأسه بویون اگدیکندن ارتاندی .

دیدی : « قاردهش ، بر چله وار ، طولاجق ،
آلمزه هر یزیلان اولاجق .

وارسین اولسون جیلان پوستی دوغمز ،
مژده من وار ، قورتولوشدر صوگمز .

هایدی شیمدی کندیمزه بر قوغوق .
آرایالم ، گیجه لری پک صوغوق .

تاکری بزى قورتاراجق ، بوبللی ،
قورقمايالم هر نه ایتسه تجلی . »

آرادیلر کون اینرکن مغربه
اوکلرینه چیتدی بر بوش قولوبه

سېغىنا جق بو بر امين كوشه يدى ؛
قېز بورايى او قىلر ايله دوشه دى .

يوره كيله دعا ايتدى تا كرى يه :
« ايزمى سىزدىر مه او قارى يه . »

كندى اچون فېندىق ، جويىز كتىردى ،
جىلاننه تازە يونجه يديردى .

آنه سندن قاله ايكي آل مرجان
بيله زيكي واردى ؛ همان قولندن

برىنى چىقارارق كردانلق
ياپدى او كا ، قولاي ده كيل آبلالاق ،
طاقدى كوزەل جىلانجىك بوينه .
اويودىلر صوكر قويون قويونه ...

*

* *

كونلر ، آيلر ، يىللر كچدى آقارق !
ايكي قاردهش آغاچلره باقارق

بويودىلر ؛ آليشديلر اورمانه ؛
هيچ كوزلرى راست كلمه دى انسانه ...

ايشيتدىلر بردن بره بر صباح
بر كورولتو : مكر اوكون پادشاه

آوه چىمقىش ؛ اعلان ايتدى پورولر ،
آتلىلرله قوشانمشدى قورولر :

آوجى ؛ سلاح ، بورو ؛ كوپك ؛ آت سى
اوپاندىردى جىلانده كى هوسى ؛

دیدى: « آبلایا! آچ قاپی یی کیده می :

تهلکه ده جنسم؛ یار دیم ایده می .

دامارمده جیلانلق وار؛ دورامام ؛

انسانلقدن چیقدم؛ باغداش قورامام .

بورو سسی جیلانلری جوشدورور ؛

آت اوکنده: ایت اوکنده قوشدورور .

ئولکز دیدی: « بیراقامام؛ قارده شم؛

هم آیمسک بنم؛ هم ده کونشم .

کیجه م سنک سوزلرکه بزه نیر؛

کوندوزلرم کوزلرکه شنله نیر .

سنک طیشک جیلان؛ ایچک انساندر؛

اوجی سنی طانیاماز، آوصانیر .

طوقونورسه سکا قضا قورشونی

ناصیل اولور حالم؛ دوشون برشونی . «

جیلان دیدی: « آچ قاپی یی، کیده می .

اوجیلری دارما داغین ایده می؛

هر طاقی برجهته دوغرولسون ؛

سویداشلم فلا کتدن قورتولسون .

آچماز ایسه ک بکاؤلوم محقق ؛

چونکه یاسام دیور: « قاچان بر آچاق! »

بن قورقاچه یاشایامام؛ کدردن

ئوله حکم؛ اولاجقسک سبب سن! «

ئولکر باقدی ایش پک فنا اولویور ؛

کیتمز ایسه کندیسنی یولویور .

ئوپدى ئوكچە بوينىدەكى مىرجانى؛
 سالىويردى قولوبەدن جىلانى .
 كىچ پادشاه بىردىن بىرە كورونچە
 بىرخوش جىلان قوشمىقىدە در ئوكىچە ؛
 بىرجىلان كە راست كىلىمىز ئاشنە ؛
 سوردى ياغىز آتى؛ دوشدى پىشەنە .
 قايالردىن طيرمانەرق ؛ يارلردىن
 آتلا دىلەر ؛ تپەلردە قارلردىن ؛
 درەلردە ايرماقلردىن كچىدىلەر ؛
 سازلقلردە كىزلى يوللار سچىدىلەر ...
 آقشام اولدى؛ بوتون آلاى بوزولدى ؛
 جىلان كىندى قاپىسەنە دوغرىولدى .
 آياغىلە ووردى :

— كىم او ؟

— آچ بىم !

— وای سىمىسك اورمانلردە كىزەنم ؟

آچىلىنچە قاپى؛ كىردى انچىرى
 دىدى : « آبلا بوكون كوردىم بىرپىرى
 شىمىزادەسى ؛ تپەسەندە آلتون تاج ؛
 كىلىش ؛ ايسىر طاغ خىلقىندىن جانلى باج .
 بويىلە كوزەل بىر قەھرىمان بولونماز ؛
 قابل دىكل دىلالە تەرىف اولونماز !... »
 اويۇدىلەر ؛ يەنە سىباح ار كىنچە
 قالقدى ؛ ياپدى آبلاسنە اشكىنچە ؛

«آچ قاپی .» دیدی ؛ ینه آچدیردی ؛
 آوجیلری طرف طرف صاجدیردی .

قایالردن طیرمانارق ، یارلردن
 آتلا دیلر ، تپه لرده ، قارلردن ،

دره لرده ایرماقلردن کچدیلر ،
 سازلقلرده کیزلی یوللر سچدیلر ...

آقشامه دك آوجیلری اویناتدی ،
 دوزه نلرله جمله سنی آلداتدی .

بوصیراده دوندی ، ایتدی بر نگاه ؛
 کندیسنه یاقلاشمشدی ، پادشاه ؛

طوتولایم دیبه یاردن آتلا دی ،
 اوکننده کی صاغ آياغی قانادی .

دوشه قالقہ کلدی چاتدی اؤینه ،
 قاپیسنی ووردی طاق طاق طاق ینه ؛

— کیم او ؟

— کوزهل آبلاجئم ، آچ بئم !

وای سنمیسك اورمانلره کزه نم ؟

آچیلنجه قاپی کیردی اینجری .

آرقاسنده وارمش مکر بر چری

ماجرا بی کورور کیده ر دیوانه ،

بواسرارلی ایشی سویلر سلطانه .

همان تللال چاغرتارق پادشاه

دیرکه « یارین آتیلما سین بر سلاح .

جیلان تمکین دکل کیمسه ده کمه سین ،
میزراغنی اوکا دوغرو ا کمه سین . »

ئولکر باتدی : قارده شنک بر آلی
قوشار ایکن طاشه ده کمش ، بره لی ؛
اوت سورهرک علاج یاپدی او کیجه .
صباح اولدی ، جیلان قالدی ا رکنجه ،

« آچ قاپی بی ، دیدی ، باق طاک آغاردی . »
ئولکر ینه « کیمه » دییه یالواردی .

دیدی : « بکا بورو میدان او قویور ؛
بن کیمزسه م دییه جکلر قورقویور .

آنام آلا کییک ، بابام بوز قورتکن
بن تورک اوغلی قاچارمی ئولومدن ؟

آچ قاپی بی ، آتیلیم میدانه ،
تورکلکی کوستره یم قاغانه . »

قیز آکلادی ممکن ده کل آچامق ،
قارده شنجه ناموس اولش قاچامق .
کوزلرندن الماس کی یاش آقدی ،
جیلانجی دیشاری یه بیراقدی .

کوزهل جیلان ینه چیقادی اورمانه ،
سرپشدردی هر بولوکی بر یانه .

قایالردن طیرمانارق ، یارلردن
آقلادیلر ، تپه لرده قارلردن ،

دره لرده ایرماقلردن کچدیلر ،

سازقلرده کیزلی یوللر سچیدیلر ...

آقشام اولدی او کیتمه دن یاپییه ،
خاقان کلدی ووردی تخته قاپییه :

— کیم او ؟

— کوزهل آبلانم ، آتچ ، بتم !

وای سنمیسک اورمانلرده کزه نم ؟

ئولکر آچار آچاز کوردی اوکنده ،
آلتون تاجلی ، کوزهل ، کنج بر شهزاده .

ایکی باقیش بربرینه دوغرولدی ،
ایکی کوکل بربرینه ووروولدی .

قاغان سلام ویردی ، دیدی : « آی پری ،
اولورمیسک تورک تختک زیوری ؟ »

ئولکر دیدی : « باش اوستنه خاقانم .
بر شرطم وار : برلک اولسون جیلانم . »

خاقان دیدی : « آی کوزهلک پریسی ،
اوده اولسون عمرمزنک انیسی . »

بوصیراده جیلان کلدی یووايه ؛
راضی اولدی کیتمک ایچون سرايه .

صباح اولدی ، آتترینه بئندیلر ،
یوجه طاغدن شهره دوغرو ایندیلر .

دوکون سوردی تمام قرق کون ، قرق کیجه ،
هرکس ایچون بر عمومی اکلنجه .

جیلان سرای باغچه سنده قوشاردی ،
چیچکلرک آراسنده یاشاردی .

ئولکر مسعود اولدی بویله برقاچ آی ...
فقط بر کون طوپلانا رق قورولتای

دوشمانلره آچدی یکی بر قاوغا ،
خاقان اوردو ایله کیتدی اوزاغه .

ئولکر آغیر کبه ایدی ... بر صباح
نجره دن باقار ایکن بر سیاه
یوزلو قادین کوردی ، دستی آئنده
صو آلیردی ، بولا قیردی دیلنده :

« کوزه لم دیدم سزه .
کله دی ایشکزه .

ایشته باقیک ، پارلایور
کولکم وورمش ده کیزه .

آغزمزده یوق ساقیز ،
سویجه بویله هپ آقز .

صو دستیمی طا شیرمی
نیم کبی کوزه ل قیز ؟ »

میرلانا رق بو او یغونسز شرقی یی
ساقیزنی آتدی ، قیردی دستی یی .

ئولکر دیدی : « زیان ایتدک بابا که ؛
عائد دکل کوله ووران یوز سکا ،

او بئدر : آرامادک ، یا کیلدک .
هیچ کندینی طانیمازی بر قادین ؟ »

دیدى : « وارسین سنک اولسون ئوته کی ،
کوزه ل اولق بك زور بر شی دکل که ...

بر لحظه ویر اَلْبیسَه کی کیسه یم ،
 سندن کوزهل اولدیمه دیسه یم .
 سنده بتم اوستمی کی بر ساعت ،
 آ کلا پاسک بنده میدر قباحه ،
 ایستر ایسه ک بو سوزمی ده نه مک
 بر ایپ صاللا ، صاریلایم ، بنی چک . «
 صارقدی بر ایپ ، طوتدی ایچی یوقاری ،
 ٹولکر همان چکدی اونی یوقاری .
 بیلزدی بو کندینه بر اویوندی ،
 بر شاقاجق اولسون دیسه صویوندی ؛
 بر برینک اورباسنی کییدیلر .
 او ایسته دی : « مہجانی ده چیقار ، ویر ! »
 ٹولکر اونی اُسیرکده دی ویرمه دی .
 قادین دیدی : « نجره دن باق شیمدی . »
 ٹولکر کلدی نجره دن باقغه ،
 طوتدی همان آتدی اونی ایرماغه ؛
 دیدی : « آ کلا ، بن بویوچی قیزی یم ،
 آدم زینب ، یوره کارده صیزی یم ! »
 دوشر ایکن ایشیدنجه بوآدی
 ٹولکر اوکی قارده شنی طانیدی .
 کول یوتارکن اونی قوشلر آغلادی ؛
 او زواللی تا کری یه بل باغلادی ،
 دیدی : « دوشمان بر اقامش پیشمی ؛
 بن مغلوم ، تا کری کورور ایشیمی ! »

آقشام جيلان آبلاسنى كورمكە
كلدى : او يوق ، يرندە بر زنجيه
اوطورويور ... درحال ايشى آكلدى ؛
كىتدى كولك كنارندە آغلادى :

« باجى ، باجى ، جان باجى !
قولندە مرجان باجى !
بىمىز كىتكە نرەيه ؛
دوشدك هانكى درەيه ؟ »

كول ايچندە درين برسس ايگلهدى ،
جيلان صوصدى ، دقت ايله ديگلهدى :
« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !
بوينندە مرجان قاردهش !
بن دوشمەدم ، آتديلر ،
عمرمە سم قانديلر . »

بوصيراده كورلە يوردى داووللر :
محاربە بىتمش ، غازى حكمدار
آلەيشلرلە كليوردى سرايه .
هوپلا يارق جيلان قوشدى آلايه .
ياقلاشدقە باقيوردى پادشاه ،
پنجمرەدە ئولكر يوقدى ، برسياه ،
چىنكەنەممى قىز اوطورمش باقاردى :
مراق اودى يوركنى ياقاردى .
قارشىلادى ھىكارىنى قارا قىز ،
دېدى : « سكا بوتون ملت مشتاقز . »

باق ، حسرتك بنی صوقدی نه حاله ؟
 کوز یاشلرم زیان ویردی جهاله !... »
 هنسکار دیدی : « چکیل ، صیقهما جانمی ؛
 نره دده در ، چاغیر تولکر خانمی . »
 زینب دبدی : « آه ، اونوتمش ، طانیماز ،
 آغلامقدن چیرکینه شدم یا برآز .
 اړکک قسمی وفاسزدر دیرلردی ،
 اینا نمازدم ، شیمدی کوکلم حق ویردی . »
 هنسکار دیدی : « جاریه لر طوپلانسین ،
 تولکر خانم نره دده در آرانسین ! »
 آرادیلر ، میدانده یوق اثری ؛
 اویوق ، اما یرنده بوسرسری ...
 آغلایارق هنسکار چیقمدی باغچه به ،
 تولکرینک جیلانی کورمه که .
 باقدی جیلان کوله دوغرو کیدیور ،
 قولاق ویردی : بویله فریاد ایدیور :
 « باجی ، باجی ، جان باجی !
 قولنده مرجان باجی !
 بن یاسلیم بوراده ،
 سن فاصلسک اوراده ؟ »

کولدن کلدی براینجه جک اوغولدی ،
 دربئلردن برکیزی سس دیولهی :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !
 بوینده مرجان قاردهش !

ئولکریک دوراغی
 بر بالینگ قورساغی . »

جیلان :

« باجی ، باجی ، جان باجی !
 قولنده مرجان باجی !
 کولکه مراق دولدی :
 کچه لکک نه اولدی ؟ »

ئولکر :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !
 بوینده مرجان قاردهش !
 اوغلم « توران » قوجاقدە ،
 اضرییرم بوجاقدە . »

جیلان :

« باجی ، باجی ، جان باجی !
 قولنده مرجان باجی !
 هنکار کلدی ، آغلادی ،
 فلاکتی آغلادی . »

ئولکر :

« قاردهش ، قاردهش ، جان قاردهش !
 بوینده مرجان قاردهش !
 هنکاره سویله سلام ،
 بزى آلسین بو آقشام . »

نه زمان که بوسوزلری ایشیتدی ،
 هنکار همان بالیقچییه امر ایتدی ،
 آغ آتیلدی ، قایا کیی بر بالیق
 چیقاریلدی ، دولدی بوتون اورتالق .
 بوبالینی دقت ایله یاردیلر ،
 توران چیقدی ، برچارشافه صاردیله ؛
 اوندن صوکر اولکر چیقدی طیشاری .
 جیلان آرتیق اولمشدی برحاشاری ؛
 کیتدی باقدی مراق ایله « توران » ،
 کورور کورمض بردن دوندی انسانه .
 آبلاسنک اوغلی بوزدی بویویی ،
 قالمادی هیچ جیلانلغک برتویی .
 ایکی قاردهش صاریلدیله احرامه ؛
 کوتورولدی هربری برحامه .
 خائن زینب همان اوکون قوغولدی ،
 کندپینی کوله آتدی ، بوغولدی ...
 نه اکیلسه او بیچیلیر دنیاده ،
 زینب اولدی ، اولکر ایردی مراده !

كوچوك شهزاده

رېادشاھ ساغلاملامق ايچون ياريني
حضوريته دعوت ايدر اوغوللريني .
دير : « هانكيكز اولايياير بوملكه ناظم ؟
بوني بيلمك ايچون سزي دهنه مك لازم .
ويريورم بيكر آلتون سزه سرمايه ،
يوله دوشك ، كيديك برر اوزاق اولمكه به ؛
برييل آليش - ويريش ايديك ، پارا قازانيك .
كيم چيقارسه بحريكلې تخت اولور آنك . »
او چ شهزاده آل اوپهرك چيقديلر يوله .
آقشام اوستي يول آيريلدى او چ بويوك قوله .

كۈن بىك دېدى : « خىر بۇندە ! » صاغە طوغرولدى ؛
 آى بىك ايسە اورته ايزى اوغورلو بولدى ،
 « كېدەن كېز » يولى قالدى كوچوك قاردهشە ،
 دېهرك « يادوات باشە ، ياقوزغون لىشە ! »
 يېلدىز تىكىن ايصىسىز چولە سوردى قېھىراغى .
 نە برچوبان طامى ، نە برچىفتىجى اوجاغى ،
 آز ، اوز كېتدى ؛ درە ، تپە ، اووالر آشدى ؛
 بر صباح بر ايصىسىز ، ويران كۈنە اولاشدى ...
 چاى اوكنده اوتلانيردى برسورو قويون ؛
 چوبان قاوال چالار ، كوبك اويناردى اويون .
 كېتدى اوبجە سلام ويردى ، صوكرە چوبانە :
 « بوسورويى بىك آلتونە سات ، دېدى ، بىگا . »
 كويلو ويردى قويونلرى آلدى آلتىنى ؛
 سورو اوكدە ، طاغە طوغرو سوردى آتتى .
 بر آز صوكرە طاغى آشدى ، ايندى درەيە ؛
 قارشىسنە بر ديو چىقدى ، دېدى : « نرەيە ؟ »
 قوردلر ، قوشلر كچە مزلر ايكن بورادن
 ناصل اولدى سن بورايە دوشدك اى انسان ؟ »
 ايلرلەدى يېلدىز ، دېدى : « سوكىلى دايم ،
 اوچ آيدركە سنى بولمق اوزرە يولدهيم .
 آننەم چوقدن برى ھر كۈن سنى اوزلردى ،
 كلك ، سكا بر ارمغان ويرمك اىستردى ؛
 خستە لاندى ، يورومكە يوقدى مجالى ،
 دېدى : « اوغلوم ! كيت دايبكە آكلات بوخالى ،

دى كه باجىك آيرىلغه دايانامادى .
 بوبىلى قويونلرى سكا يوللادى .

ديور نچون خاطرلاماز بنى قاردهشم :
 صاغلغندن خبر آلسهم دىنر آتشم . «

ديو آه چكدى . ديدى : « اوغلوم آننهك چوق حقلى
 دايچغك باق نهقدر آزالمش عقلى ،

اوزاقدهكى بر باجى بنى چوقى اونوتمق
 آز قالدى كه ايسقيوردم اوغلنى يوتمق ! »

ديو ، سوروينى صالحويردى يشيل اووايه
 يكتنى كوتوردى بر آلتون سرايه ،

اوطه لرى طولو چشيد چشيد مجوهر .
 باغچه سنده تورلو تورلو طاتلى يمشلر ...

ييلدين تكين بو يرده هيچ صيقلميوردى .
 ارم باغى صانيوردى بوكوزهل يوردى .

ديو هرصباح آقشام كسر بر تانه قويون .
 يردى ، صوكره ياتار امدى هپ يوزى قويون .

بر كون ييلدين ديدى : « آرتق وقت طارالدى .
 صرا بكا كله جكدر ، قويون آزالدى . »

ديوه كيتدى ، ديدى : « شيمدى آننهك كوزى ،
 هپ يولدهدر . صاغلغكك مژدهسى . سوزى

اوكا يكي جان ويره جك ، ويريكز اذن .
 حاضرلغه باشلاييم بن كيتمك ايچين ! »

ديو آه چكدى ، ديدى : « اودهت باجيم مراقده :
 آنا . اوغول قالمالى بويله ايراقده .

آل بونلرى ، ايشته سكا برچوق آناختار ،
 هربريسى بر مجوهر خزنه سى آچار ؛

هر اوطه يي آچوب طولاش ، كير هر خزنه يه .
 جواهرلر آره سندن سچ بر هديه ! »

يىلدیز مكنين آلدی آله آناختارلری ،
 آلتون قابلی مرديونه ندن چىقدی يوقاری .

بر اوطه ده الماس طولو ، برنده لعل ،
 ياقوت ، زمرد ... دیدی « بونلر كوزمده ده كل !

بر قارائلق اوطه جغه كلنجه صیرا .

آجدی ، همان اوراجقده بولدی بر سفره ؛

دايسنه دیدی : « ايشته بودر سچديكم ! »
 ديو باشنى صالايارق كولدی ، دیدی : « هيمم !

توفى نردن بولدى ؟ دايىك سوسين جانكى ،
 بن بونكچون بر قارده شك دوكم قاتنى . »

يىلدیز مكنين دیدی : « دايى ، ويرمىسه ك قالسين ! »
 ديو دیدی : « يوق ، يكن نه يى ديلرسه آلسين !

جانمى ده آلمش اولسه ك اسير كرمىم ؟

آنهك بيلير ، بن سزكله جان - جكرمىم ؟

يىلدیز مكنين بيندی آته ، يوله طوغرولدی ،
 آز ، اوز كيتدی ، بر چنلى یرده يورولدی ؛

قيصر اغنى صاليو یردی يشىل چاپيره ،

سفره جغنى كتيره رك سردى بايره ؛

« آچیل ، سفره م ، آچیل ! » دیدی ، سفره كریلدى ،

اوزرينه آلتين ، كوموش قاپلر سريلدى ؛

آجىقمىشدى ، ىدى بويىك تورلو يىمكىن .
« پرى سلطان » باقار ايمش مكر يوكسىكىن .

سرايندىن باقىنىركىن - دوربين آلندە -
ديدى : « ايشته سىرلى سفرە ، يىلدىز شىهزادە ! »

ايكى چاۋوش كوندەرەك آقلى جوانە
سفرەسىلە بىرلك دعوت ايتدى ديوانە .

يىلدىز تىكىن قالدېرنىجە باشنى باقدى :
اۋكەندەكى بىر طاغ دىكل ، بىر آلتون طاقىدى !
پىجرەدە كولومسىيور بىر كوزەل سلطان ...
ديدى : « بويىمىش شىمىدى يەدىك كوكەمدە ياتان . »

بىر قوش ناصىل كىدر ايسە طوزاغە طوغرو ،
سفرەسىنى آلدى كىتدى قوناغە طوغرو
پرى سلطان دىدى : « عفو ايت ، كوزەل آرسلانم !
طاسمىلى سفرەجىنى چوق سودى جانم .

بونى بىكا ويرمىنىك ! » كىنىچ دىدى : « بويلە
بىر دىكرىز سفرە دىكل ، اى ملك ، سويلە ،

بىر جانمى سىنك اىچون ايدەيم قوربان ! »
سلطان دىدى : « خاير ، سنى بىكلىور باباك ،

قارەدە شىرك يىشمەدىن كىت بىر ايش آرا ،
هېچ اولمازسە اونلر قدر قازان بىر پارا ؛

يوقسە تىختك آلدن كىدر ، قاليرىسك تاجىز ،
ايل دىمىزى ؟ نەعاجىزمىش شىهزادە يىلدىز ! »

يىلدىز باقدى سوكىسنىك قارشىلىنى يوق ،
يۈرەكفە صاپلاندى بىر يىلدىرىملى اوق .

کوسدی عشق دوزهنه ، بختک نازینه .
محزون محزون عودت ایتدی اوچ یول آغزینه .

*
* *

قارده شلری یتشدیلر ، هربری بیگر
آلتون کارله ، « سنک کارک نه در ؟ » دیدیلر .
— « قازانمدم ، فقط صوکره آلدن چیقاردم . »
— « اويله ايسه ایتمه لی یز بن سکا یاردیم ؛
پارامزدن سنک اولسون برر طور بامز ،
آبی اولماز قیزار ايسه تاجلی بابامز . »
— « خاییر ، خاییر ! بن صوچی قولدن صاقلامام ،
هیچ کیسه نك امكندن زکات آلامام .
بابام بی خاشلایاجق ايسه خاشلا سین .
انصافلیسه تجربه یه تکرار باشلا سین . »
اوچ شهزاده دیزیلدیلر خانک یاننه ،
چیقاردیلر دفترلری عرض دیواننه ،
ایکی قاردهش کوسته ردیلر قازانجلرینی ،
کوچوک اولاد سویله مه دی کندی کارینی .
خاقان دیدی : « اوغلوم ! سندن چوق شی اوماردم . »
دیدی : « بابا ، قازانمده آلدن چیقاردم . »
خاقان قیزدی ، دیدی : « آتیک بونی زندانه ! »
وزیرلری یالواردیلر اولو خاقانه ،
دیدیلرکه : « ایتمه لیسک برده امتحان ،
برنجیده عفو ایتمکدر خانه یاقیشان . »

خاقان يەنە ھېرىنە وىردى بىك آلتىن
 دىدى « كىدىك اوزاقلردە مال آلوب ساتىك ؛

بر يىل صوكرا ھېرىكنز بر بويوك ثروت
 كتىرىكنز ، عقلكزه ايتسېن دلالت . »

يەنە بزم اوچ شىزادە دوشدىلر يولە .
 آقشام اوستى يول آپرىلدى اوچ بويوك قولە .

بويوك دىدى : « خىر بوندى ! » صاغە طوغرىلدى ؛
 اورتانجەسى اورتە ايزى اوغورلو بولدى ؛

« كىدن كلز » يولى قالدى تىكرار كوچوكە ،
 آز ، اوز كىتدى ، كىردى يەنە بر بوش دوزلكە ؛

ويران كويىدە بىك آلتونە بر سورو اوكوز
 ساتىن آلدى ، ديو يوردىنە كىردى بر كوندوز .

اوكوزلرە مسرتلە باقدى دايسى .
 دىدى : « بونلر ھىم بويوجك ، ھىم جوق صايسى . »

يىكننە « صفا كلدىك ، آناك ناصلدر ؟ »
 دىە سوردى ، يىلدىز دىدى : « دايى ، بر يىلدر

اىلىشىدى ، چونكە سندن خبر آلاق
 قلبى راحتلاندى ، آرتق ايتيور مراق . »

دايى دوشدى يەنە آسكى قارىن جنكەنە ،
 يىكن طالدى كوشكك چشىد چشىد رنكەنە .

بر كون باقدى آزاليور اوكوز سوروسى ،
 يە وىردى كندىسنە يىكنلك سوسى .

دىدى : « دايى ، اذن وىرىك يەنە كىدەيم ،
 والدىمى كەبە كې طواف ايدەيم ؛

سزدن اوکا کوتورهم بر چوق سلامر ،
آیزیلغه داشر یانیق یانیق کلامر . »

دیو آه چکدی ، دیدی : « اوغلوم چابوق وارسینه ،
بن ایسته مه م اولادینی باجیم آراسین .

زحمت ایتده آل ، بر آرز بو آناختارلری ،
آلتین قابلی مرادیوه ندن فیلا یوقاری ،

محوهرلی اوطله لری کچیروب کوزدن
یادکارم اولاجق بر ارمغان بکن ! »

ییلدیز تکین اوطله لره باقمادی بیله ،
لوش حجره یی آجدی ، کیردی بیک مراق ایله ،

بر شمشیه کورور کورمن رافده آسیلی
دیدی بوکون اقبالک ایکنجی ییلی ! »

شمسیه یی آلدی ، کلدی ، دیوک اوکنه ،
دیو دیدی : « باق ، بن قالمشم نه قارا کونه !

بونک اینچون بر قارده شی آلمله ییچدم . »
یکن دیدی : « اوپله ایسه ، آلام ، واز کچدم . »

دای دیدی : « بودیدیکک اولاماز ، خایر !
بن دیمشدم نه ایسترسن کندیکه آیر .

مادام سودیک ، آل مبارک اولسون شمشیه ک .
جانم بیله اولسه ، اوغلوم صاقینام سندن . »

ییلدیز تکین ینه دوشدی او بیتمز قیره ،
ینه بر کون کلدی ، قوندی ، ایصسرز باییره .

« چادیرجنم آچیل ! » دیدی آچیلدی اوتاق ،
کوک یوزینی باشدن طوتدی بر چارداق ،

ایچی طولو عسکر ، لشکر ، هپسی سواری ،
 بر او جندن کورو نمزدی او بر کناری .
 پری سلطان ینه ایکی یاور کوندردی ،
 ییلدیز قیزی کورر کورمن دیرلدی دردی ،
 شمشیه یی قاتلایارق حیقدی حضوره ؛
 سلطان دیدی : « ویررمیسک کولکهی نوره ؟ »
 ییلدیز دیدی : « چادیر ده کل ، بو آنده ایشه ،
 بر امرکله اوله جکم : عمریمی ایسته ! »
 سلطان دیدی : « خاییر ، سنک وار امتحانک ،
 بازار کانلق یاریشنده عزیزدر جانک .
 قارده شلرک اولاشمه دن چابوق کیت قازان .
 قازانم ازسه ک سنی حبسه آتاجق باباک . »
 ییلدیز باقدی سوکیسنک قارشیلنی یوق ،
 یوره کنه صاپلاندی بر ییلدیریملی اوق .
 کوسدی عشقک دوزه ننه ، بختک نازینه ،
 محزون محزون عودت ایتدی او چ یول آغزینه .

*
* *

بویوکلره بکله مکدن کلشدی اوصانچ .
 هر برانده ایکیشر بیک آلتونلق قازانچ ،
 کوچوک دیدی : « طالع بگا ایتمه دی یاردیم ،
 قازانم شدم ، فقط صوکرا آلدن چیقاردم . »
 کون بک دیدی : « باری بزدن آل بر آزاودونچ ،
 مخلق اوکنده اولاجقسک یوقسه پک کولونچ . »

يىلدىز دىدى : « بن بختمدن ايتەم شكايەت ،
 ضرر ايتەك صايىلمازيا بويوك جنائيت ؟ »
 خاقان ايشى آكلانچە كوپلرە بېندى ،
 دىدى : بونى زندانچىلر آلمالى شىمدى ! »
 وزيرلرى دوشىدى يەنە آياقلىرىنە ،
 خان بوئلەك آجىيارق آه وزارىنە ،
 دىدى : « تەكرار كوندەرمە بوئلەرى ايشە ،
 فرض ايدەم او كجە دوشمىش ايدى تشويشە ،
 بو كەردە كوستەرمىسە بر آز يارارلق ،
 كەلەسنى كەسە جەكم : بودر بازارلىق ! »

* *

يەنە بزم اوچ شەھزادە دوشىدىلر يولە ،
 آقشام اوستى يول آيرلدى اوچ بويوك قولە .
 كونەك دىدى : « خىر بوندى ! » صاغە طوغرولدى ؛
 آي بەك ايسە اورتە ايزى اوغورولو بولدى ؛
 « كىدن كەز » يولى قالدى تەكرار تەكىنە ،
 آز اوز كىتدى ، طالدى يەنە چولەك ايچنە .
 ويران كويىدە بەك آلتونە بر سورۇ دەوہ ،
 ساتون آلدى ، آقشام اوستى سوقولدى اۈرە .
 ديو كورونچە دەوہلەرى اشتاھلە باقدى ،
 ھاوان دىشلى چەكەسەنك سولرى آقدى ،
 دىدى : « اوغلولم ! كەلدىك باشم ، كوزم اوستنە .
 آنەك بنى آرزولارىم ، اوزلەرىم يەنە ؟ »

یکن دیدی : « اوت ، دایی ، سنسز طوراماز ،
 اوکا بدل سنی کورمک ایسته ردم بر آرز ،
 کوز یاشلری چوغالنجه دایانامادم ،
 قادین کبی هونکور هونکور بنده آغلادم ! »
 دایی دیدی : « اوغلوم ! سزی بنده سورم .
 بو سوزلری ایشیتدکجه آرتار کدرم .
 بو آیریلق البت بر کون بولاجق پایان ،
 غم چکمه یین اولورمی هیچ سویجه شایان ؟ »
 دیو هر صباح ، آقشام کسدی برسیر ده وه .
 یکن ایسه آجیقده طالدی باغچه یه .
 بر کون ینه باقدی ده وه چوچه کیلمش ،
 آرتق سورو قورقولاچق قدر ا کیلمش ؛
 دایسندن کیتمک ایچون اذن دیله دی .
 دیو آه چکدی ، باجیسنه سلام سویله دی ،
 ویردی اوکا آناختاردن ینه بردسته ،
 دیدی « کیت ، کز ، بکندیگک نه ایسه ایسته . »
 یکن کیتدی ، لوش اوطه یی آچدی ، طاراجق
 بر بوجاقده کورونجه بر آسکی طاغارجق
 آلدی ، کلدی ، دیدی : « ایسته ایسته دیکم بو ! »
 دیو دیدی : « باق ، قورناز اوغلان ینه نه بولدی .
 بن بونکچون برقارده شک ا زدم باشنی . »
 یکن دیدی : « آقیتامام بن کوز یاشکی ،
 مادام سنبجه قیمتی چوق ، بن بونی آلام . »
 دیو دیدی : « یوق ، سوز ویرمشم ، سوزمدن قالمم ،

میراثمدن چوققى اولسه بو قدر پايك ؟
سنىك ايچون جاتى ده ويرير ديو دايىك . »

ييلدیز ينه پيندى آته ، دوشدى چوللره ،
اوغرايارق طاتلى ، طوزلو ، آجى كوللره ،

براوكلهين بولدى ينه يشىل چاپيري ؛
آتدن ايندى ، يورد ايديندى ، ايصسىز باييري .
« طاغارجم دو كول ! » ديدى ؛ آلتونلر آقدى .
پرى سلطان پنجره دن حيرتله باقدى .

كلدى درحال ايكي ايلچى آلنده اوق - ياي ،
ديدى سكا منتظر در زمردلى سراى .

ييلدیز تكين ينه طاتلى سوزلره قاندى ،
كول آلتنده سونمش اولان دردى اوياندى .

قوشدى ، دنيا كوزه لنك چيقدى يانسه ،
ينه عشقك بر شيمشكى چارپدى جانسه ،

سلطان ديدى : « طاغارجمك حسنمه لايق ؛
سوديكندن أسير كرمى بونى بر عاشق ؟ »

ييلدیز ديدى : « أسير كه مه م سندن جهانى ،
سكا فدا بو درد لينك جاني ، جناني ! »

سلطان ديدى : « خاير ، سكا لازم حياتك ،
تجارتده اولچوله جك كوچك . ثباتك .

چابوق يتيش ، ايشلر آرا ، پارالر قازان ؛
يوقسه سنى كله ايدر مطلقا باباك . »

ييلدیز باقدى سو كيسنك قارشيلنى يوق ،
يوره كنه صاپلاندى بريلايريملى اوق .

كوسىدى عشقك دوزىنى ، بختك نازىنى ،
مخزون مخزون عودت ايتدى اوچ يول آغزىنى .

*
* *

قاردهشلىرى قازانمىشدى اوچر بىك آلتىن ،
هكبه لرله طولمىش ايدى يانى هر آتك .

كوچوك ديدى : « طالع بكا ايمەدى ياردىم ،
قازانمىشدم ، فقط صوكرا آلدن چىقاردىم . »

قاردهشلىرى ايتىدىلر ايتك اعانه ؛
كوچوك ديدى : « قازانچ سزك ، اوندىن بكانە ؟

بن ايتىرم كورمك نەدر بختك صوگى ،
صوكم اولوم اولسە بيلە ايتىرم اونى . »

قورقونچ خاقان آكلانچە ايشى باغىردى ،
حضورىنە باش جلادى همان چاغىردى ،

ديدى : « بونك قفاسنى كسەجك سفسك ،
قىياز ايسەك قوجه باشك كسىلير سنك . »

ويردى اوكا شەزادەيى ، طاغە كوندردى ،
اونك قانلى كوملكنى چابوق ايتىردى .

جلاد آلدى شەزادەيى ، كىردى اورمانە ،
ساطىرىنى ايندىرەجك ايكن جوانە ،

يىلدىز ديدى : « وورما بنى ، بابام پشيمان
اولور پركون ، اوجاغكى ايدر پرىشان . »

جلاد واردى دوشونجه يە ، ديدى : « پك طوغرو !
پادشاهك نەسىدر بو ؟ ياوروسنى ، اوغلى !

بوکون قیزمش ایسه ، یارین کچر حدتی ،
صوکره نیم اوز باشمه چوکر شدتی .

نهمه لازم ! بن اولدورمه م بویکیت اری
برکون بندن ایستر ایسه ویررم دیری . «

شهزاده یه « وار، کیت ! » دیدی ، کسدی برطاوشان ،
کرملکنی باشند باشه بولادی آل قان ،

خانه دیدی : « کوزیکزک دوکک یاشنی ،
برووروشده کسدم اونک کوزهل یاشنی ! »

خان آغلاردی ایچین ایچین هرکون ، هرکیجه ،
« ناصل قییدم اولادیعه ! » دیردی کیزلیجه .

*
* *

برآی صوکره برکون کوزجی کوردی اوواده
براوتاق که الماسلری پارلار هواده ،

بر اوردوی باریندیران یوجه بر دیوان
پادشاهه عرض ایتدیلر : کوجلو بر خاقان

اوردوسیله کلش ، قونمش شهرک اوکنه .
خلق دیورکه : « ینه دوشدک بر قارا کونه ! »

خاقان دیدی : « ایکی آتلی کیده رک یاقین ،
دوشمانمیدر ، مملکته وارمی بر آقین ،

تحقیق ایتسین مسئله یی ، آکلا سین ایشی ! »
کوزجی دیدی : کلکده در بر ایلچی کیشی . «

آلتین چیکن ، الماس یگلی بر کوربوز جوان
پادشاهک کلدی ، طوردی اوکنده دیوان ،

دیدى : « آى خان ! بىز يولجى يز ، دوستان ده كلز ،
پر كوچبه ياخشى ايلز ، يامان ده كلز .

پرى سلطان يالوارييور ! بى بختيار
اتمك ايچون اوچ اوغلنى آلارق هنكار
بوكون تشريف بويورسونلر لطفاً يمكه ! »
خان صيقيلهدى « كوچوك اوغلو تولى ! » ديمكه ،

دیدى : « پكى ، باس اوستنه ، امره اويارز ؛
سلطان بىزى خاطرلامش ! نه بختيارز ! »

خان ايچندن دیدى : « يازيق ؛ كوچوك شهزاده
صاغ اولسه پدى كلهجكدى شيمدى برلكده .

صورار ايسه ، اولديكنى فاصل ديهيم ،
اه ! بن كندى جكرمى كنديم ييهيم !

يونه بويوك خونخوارلقدرد ، بوخونخوارلقدرد
قورتولمقچون كچمه ليم بن هنكارلقدرد . »

آلدى ايكي اولاديني ؛ كيتدى اوتاغه ؛
يرده خالى بكزردى برچيچكللى باغه ،

طاوان بوتون ياقوت ، زمره ايله بزهلى ،
الماس تختده اوطورمشدى دنيا كوزهلى .

اوچ مسافر يرلشديلر قيزله سفره يه .
شانلى سفره ياييلمشدى بوتون اووايه ؛

طاغارچقدن طورمقسين آلتين آقاردى ؛
شهزاده لر بوئروته شاشقين باقاردى ،

پرى سلطان دیدى : « ايچون كوچوك اوغلنى
كتيرمه دك ، چوقدن برى اونك يولنى

بکلیوردم ، اونک ایلہ باریشاجقدم :
بوکون بلکہ ایچکره قاریشاجقدم . »

خاقان دیدی : « اوچ امتحان ایتدم ، یکیلدی ،
کله ایتدم ، بکا لایق اوغول دکلدی . »

پری سلطان هیچقراق قالقدی سفره دن ،
دیدی « ایواه ! یوجه شاهین اوچمش یوواندن !

ناصل اوننی بوغازلادک ، آی آلی قانلی ؟
دکلدی او قییللاجق بر دلیقانلی ؟

شو کوردیکک شیلر : چادیر ، سفره ، طاغارجق
بوتون اونک قازانجیدی ، لندن آلدق .

صاقینمازدی یدی باشلی دیودن جانی
ظالم بابا ! ناصل دوکدک اونک قاننی ؟ »

تخت اوستنه دوشدی ، یانیق آهلهر چکه رک
دیدی : « آرتق بکا صوغوق بر کفن کرک ! »

پادشاهک بکزی کیره چ کبی صولشدی ،
ایکی معصوم شهزاده نک کوزی طولشدی .

بوآنده بر آتلی کلدی ، کیردی چادیره ،
هرکس باقدی ، اوستنده کی قوچ بهادره :

سلطان قوشدی ، دیدی : « ایشته بنم شهزاده م ! »
یلدیز دیدی : « اوهت بن ایم : چکمه ییک الم .

بوکون آوده طولاشیرکن بر آلا کییک
قاچدی ، دوشدم آرقه سنه ، بر باغه کیردک ؛

آکیلمشدم ، طوتاجکن کیزلندی کوزدن .
طوغرو لنبجه نه کوره یم ؟ بوراده یم بن !

مكر اكسيك كورمش ده بوينىز مجلسى
كلش ، بكا يول كوسترمش سوكى پرىسى ! »

باباسنه دوندى ، ديدى : « عفو ايله بنى ،
جلادىمى قانديرارق بوزدم امريكى .

ايسته . بىم قازانچىلرم ، فقط اك اوستون
ديلكارم ايكى شيدى ، اونلره بوكون

نائىل اولدم : برنجيسى سوديكىم كلدى ،
ايكنجيسى خان اوكنده آلتم يوكسلدى . »

سلطان ديدى : « بن سنكىم ، بخت سنك اولدى ! »
خاقان ديدى : « اوغىلوم ! آرتق تخت سنك اولدى ! »

دوكون ديدى : « بىراقمايك بنى يارينه ! »
ايكى عاشق اوكون ايردى مرادلرينه ...

پولوان ولی

« هند سلطانی طوپلایارق بر کون اولو بر دیوان
وزیرلردن صورتی : « هیچ بریرده هیچ بر پهلوان
طویدیکزمی « دیونچه » یه اوستون اولسون یاقران؟ »
هپ صوصدیلر، بویوک وزیر قالدی، دیدی سلطانه :
« بادشاهم ! خوارزم ایله « پولوان ولی » آکیلیر
برییکیت وار، تورکستانده « کوچ تا کریمی » طانیلیر.
سلطان دیدی : « بلکه تورکلر بوطننده یاکیلیر ،
« دیونچه » بی کونده ردم ، ایشی قویسون میدانه . »
خوارزم شاهه مکتوب ویروب دیونچه بی کونده ردی .
یازدی : « دنیا پهلوانی شیمدی یه دک بو اُردی :

هرطرفك ارلرینی ایشته یره بوسردی ؛
 کلدی میدان اوقویاجق سزك ولی پولوانه . «

دیو پنجه نك آناسی ده کیتمش ایدی یاننده ؛
 مسلمانندی ، ولیلکه ایمان واردی جاننده ،
 « پولوان ولی » آدی قورقو طوغورمشدی قاننده .
 دیمش ایدی : « کیده یمده یالوارایم رحمانه . »

هند کروانی اوچ آی صوکر اکلدی خوارزم ایلنه ؛
 مکتوب ایله آرمغانلر دکدی خانك آلنه .
 پولوانلر کوره شمه سی دوشدی خلک دیلنه ،
 بوتون خیوه اهالیسی حاضرلاندی سیرانه .

خوارزم خانی هنوز اسلام اولمامشدی ، کاووردی ،
 « هانکی بری یکیلیرسه آسیلاجق ! » بویوردی ؛
 وزیرلری : « پولوان ولی پوته طاپان بویوردی .
 اسلامغه سوققده در . » دیشلردی قاغانه .

پولوان ولی دعا ایچون کیزلی اولان مسجده
 کیتمشدی ، برقوجه قادین آغلايوردی محفاده :
 « یارب : اوغلم یکیلمه سین ! آجی بزه وهنده ،
 دیو پنجه یی آصارلرسه بن دونه م وطنه .

بر تانه جك اولادمدر ، آجی بکا ، اللهم !
 اودر بنم کوکام ، جانم ، محبتم ، پناهم !
 نه اونك بر قباحتی وار ، نه بنم کناهم ،
 قیما بویله بیک ییلده بر یتشمه یی آرسلانه .

قیما ، اسلام یکتیدر ، محمدك آرسلانی ،
 سندن آلمش بوقوتی ، بوکودهی ، بوجانی ...
 سنك عرشك دکیلمیدر ، اونك تمیز وجدانی ؟
 قیما که بر مجاهددر وقف ایتشم قرآنه ! «

بويالوارىش يوره كنده اوياندىردى بر فراق
پولوان ولى كوزلرندن اينجى ياشلر آقارق
ديدى : « تا كرىم ! بواختيار قادين بندن مستحق ،
دعاسنى قبول ايله ، بن راضى يم خسرانه ! »

كوردهش كوني قلال خلقى كوك اووايه چاغىردى ؛
صوكى اولوم اولديغيچون هر كس روحاً آغىردى .
پولوان ولى چىقدى « الله الله » ديه باغىردى ،
كوكلرده بر معنوى حس باشلادى طغيانه .

ديو نچه ده آننه سنك آللىرى اوپه رك
صاغلام آديم ، قوى ايمان ، متين ، كوجلر بر يوره ك
ايله كلدى ، ديدى : « كيمدر بنمله بوى اولچه جك ؟ »
سلام ويردى قارشىسنده طوران اونلى دوشمانه .
پولوان ولى او كچه وعدى اونوتارق صالدىردى ،
همان ده مير بيلكلرله ديو نچه يى قالدىردى ؛
صوكرا طوردى ، كندىسنى قصداً يره چالدىردى ،
تك بويوزدن بر دىندا شى اوغراماسين زيانه .

قاغان « هايدى اولدوروكز ! » ديركن آتى آلتندن
شاخلانارق ياقينده كى اوچورومه آتدى جان ؛
« پولوان ولى » بر حمله ده همان ياره آتيلان
آتى طوتدى ، قالدىرارق قويدى آلتين ايوانه .

سیرجیلر هپ طوندیلر ، كوكللىرى بر حيرت
قاپلامشدى : معجزه مى يوقسه بو بر كرامت !
قاغان كلدى ، ديدى : « آرتق طورمق اولماق ، اى ملت ،
بن اسلامى قبول ايتدم ، سزده كليك ايمانه ! »

پولوان ولی سۆینه رک بوالسهی ارشاده
 صحرالره قوشدی ، کیتدی عاجزلره امداده ؛
 اوزمانکی بوتون تورکلر بو پنجه سی پولاده
 بورجلودرلر ؛ چونکه خضر اولمش ایدی تورانه .

آلا كيك

چو جو قدم ، او فاج قدم ،
طوب اوينادم ، آجيقدم .
بولدم يرده بر اريك ،
قاپدى بر آلا كيك .
كيك قاچدى اورمانه ،
بيندم بر آق طوغانه .
طوغان يولى شاشيردى ،
قاف طاغندن آشيردى .
آتدى بنى بر كوله ،
كولدن چيقدم بر جوله .

چولده بولدم ايزىنى ،
 قوشدم ، طوتدم ديزىنى .
 كييك بنى كورونجه ،
 دوشدى بويوك سوينجه .
 ويردى بكا برأما ،
 ديدى : « ديكلمه ، طورما .
 طاغدن يورو ، قيردن كيت ،
 « آلتون كوشكه » ه چاپوق يت ،
 سنى بكار اُزلى
 اورده « دنيا كوزلى »
 بيك يىللق چاه طولدى !
 بونى ديدى سر اولدى .

*
 *

يدم سرلى ألامى ،
 كوردم كيزلى دنيايى .
 كوندوز اولدى كيجه لر ؛
 آق صاقاللى جوجه لر ،
 قورقونچ ديولر خورقلادى .
 جنلر جريد اوينادى .
 كسيك باشلر يوروردى ،
 صاچلرينى سوروردى .
 برده باقدم ملكلر
 باشلرنده چيچكلر ،

دیولرله آل باغلیور ،
کیزلی کیزلی آغلیور ،

قلیجی چیقاردم ،
پری لری قورتاردم .

قورتاردیغم پریلر
آدیم آدیم کریلر ،

قانادینی آچاردی ،
سلام ویرر قاچاردی .

*
* *

آز اوز کیتدم !... طولاشدم ،
(آلتین کوشک) د اولاشدم .

بر قاپسی آچیقدی ،
اوتله کی قاپانیقدی .

قابالی نی آچهرق ،
آچیفه ووردم قاپاق ،

آت اوکنده آت واردی ،
ایت اوت یمز ، آغلاردی .

اوئی آته یتیردم ،
آتی ایته یدیردم ،

آچدم بر آلماس اوطه ،
دیو شاهنی اویقوده

کوردم ، کسدم باشنی ،
دیدم : « آی عفریت ، هانی

نرده « دنیا کوزه‌لی ؟ »

دیدى : « ألكده ألى ! »

دوندم ، باقدم بر قیرغیز

ألبسه‌لى کوزه‌ل قیز

طوره‌ش باقار یا نمده ،

شیمشك چاقدى جانمده .

کولدى ، دیدى : « تورك بکى

طانیدکى کییکى ؟

کیمه بنى بو دیودن

آله‌مازدى ، آنجق سن

قایا دلک ، طاغ یاردک ،

کلک ، بنى قورتاردک . »

آه او ایمش آ کلادم ،

سویجمدن آغلادم ،

دیدم : « توران ملکى !

تورکک یوجه دیلکى !

یوز میلیون تورك بو آنده

سنى بکلر تورانده ،

هایدى چابوق وارلم ،

قارا کلنى یارلم ،

سونوک اوجاق جانلانسین

یوقسول اولسکه شانلانسین ! »

ایندک ایتی اوقشادق ،

آت صیرتنه آتلادق ،

کچدک نیجه طاغ ، قایا ،
کلدک دمیر قاپی یه .

قاپانمه سی چوق ییلدی ،
« آجیل ! » دیدم آجیلدی .

یول ویرنجه کیزلی یورت
آلدی بزی بر بوز قورت ،

قاف طاغندن کچیردی
تورک ایلنه کتیردی .

قورت ايله آي

قورت قوجالدى ، كوتروم اولدى ،
بوتى سزه ن بر كنچ آي
ياقالادى ، قوردى يولدى ،
ديدى : « هايدى تويسز دايى ،
پورو : ينه يكيترك سات ؛
طار ايت بزه يشىل يوردى ! »
يچلرينه ديدى : « فرصت
قاجيرماييك ، بوغوك قوردى ! »
زوواللى قورت تولدى ، اينده
بش ياوروسى قالدى اوكسوز

فقط بر قاج ییل اینجده
بونلر برر یکییت ، کور بوز

قورت اوله رق صالديرديلر .
یشیل یورتدن آیلرک
وجودینی قالديرديلر .

چوجقلرم عبرت آلك :
هر بو کونه وار بر یارین !

قوسه

توحید

« اجتماعی تصوف کوره »

تا کریمز بر تک اله ،
یوق بزده باشقه پناه ،
ایکی یه طایمق کنشاه ،

لاله الااه !

یورتده برقاچ جان اولماز ،
بردن چوق وجدان اولماز ،
اورتاقلی جانان اولماز ،

لاله الااه !

کووده لرده کثرت وار ؛
کوکلرده وحدت وار ،
فردلر یوق، جمعیت وار !

لاله الااه !

قالقار ، روحلر بر یرده
اولونجه . قلبدن پرده ؛
برکوز طوغار ایچرده !

لاله الااه !

برکوز که یزدان اودر ،
ملت او ، وطن اودر ؛
عرف، اجماع، قرآن اودر !

لاله الااه !

محمد رسولاه !...

تورکک تکیری

حقک مرادی ،
خلقدن فیرلادی ،
آجدق جهادی ،
الله اکبر ...

اویدق سنجاغه ،
کلدک اوزاغه ،
أسکی طوپراغه ،
الله اکبر ...

قایناشدی قانلر ،
آکلاشدی خانلر ،
برلشدی جانلر ،
الله اکبر ،
ولله الحمد ...

الهی

« چو چو قلر ایچون »

یوجا تا کری ! بز که یاورو تورکلرز ،
سکا کلدک ، وطن ایچون دعا یه !
یوردیمزک نجاتی دیلهرز ،
آلمزی آچدق ایشته سما یه !

بز یالواریر ایکن ، سویله : آمین !
دعاضی قبول ایله : آمین !

یوجا تا کری ! بزده پاک بریوردهک ویر ،
تمیز عشقله سومک ایچون وطنی !
حدود آمین دکل ، برنونیج بیلک ویر ،
او آزمه دن ، بز آزهلم دوشمانی !

هلال خاچه یکیلیمسین : آمین !
تورکلک بیتدی دینیلیمسین : آمین !

یوجا تا کری ! قلبمزی اویاندیر ،

یاسامزك معناسنی طویالم !

بش بیك ییلدر تورك اونكله شانلانیر ،

بزده توركنز ، صومزه اویالم !

بوصوی شانده دائم اولسون : آمین !

حق یولنده قائم اولسون : آمین !

یوجا تا کری ! بز اوچ یوز بیك شهیدی ،

اونوتماقدق ، سینه مزده کینلر وار !

قادین ! چوجوق ! دینیلمدی کسیلدی ؛

یمین ایتدك قالمایاجق بر بولغار !

بزده کوچ ویر ، چابوق بویوت : آمین !

ویره جکیز قانلی اوکوت : آمین !

یوجا تا کری ! دیریت اُسکی قورتلری !

بردمیرجی چکیجیله سد یارسین ؛

کری آلمق ایچون عزیز یورتلری

بزی ینه اُرکنه دن چیقارسین .

تورك مهدیسی ینه طوغسون : آمین !

دجال غربی قانه بوغسون : آمین !

یوجا تا کری ! ایزمزه ایشیق صاچ ،

تاریخمز اوز یوالی آکلا سین !

دامارنده طیقانیلق وارسه آچ ،

اسلاملغك اُسکی قانی قایناسین !

قانلانلم ، جانلانلم : آمین !

کوندن کونه شانلانلم : آمین !

یوجا تا کری ! بزه دوغرو عرفان ویر ،
 مدنیت اکسیک : تمام ایدلم !
 بر نورلو دین ، بر آتشی ایمان ویر ،
 یولدن چیقان خلق اسلام ایدلم !
 یولداشمز اذغان اولسون : آمین !
 رهبرمز قرآن اولسون : آمین !

عسکر دعائی

اَلْمَدَّه تَوْفِکَ ، کُوکِلْدَه اَیْمَانِ
دیلکم ایکی : دین ایلَه وطن ...
اوجاغم اوردو ، بویوک سلطان ...

سلطانَه امداد ایلَه یاربی !
عمرینی مُزداد ایلَه یاربی !
یولمز غنّا ، صوکی شهادت ،
دینمز ایستر صدق ایلَه خدمت ،
آنامز وطن ، بابامز ملت ،

وطنی معمور ایلَه یاربی !
ملتی مسرور ایلَه یاربی !

سنجاغم توخید ، بایراغمم هلال ،
 بریسی یشیل ، اوتته کیسی آل ،
 اسلامه آجی . دشماندن اوچ آل ،
 اسلامی آباد ایله یاربی !
 دشمانی برباد ایله یاربی !

قوماندان ، ضابط بابالریمز ،
 چاوش ، اونباشی آغالریمز ،
 صیره و صایفی یاسالریمز ،
 اوردوبی دوزکون ایله یاربی !
 سنجاغی اوستون ایله یاربی !

جنگ میداننده نیجه قوچ ییکیت
 دین و یورد ایچون اولدیلر شهید ،
 اوجاغی توئسون ، سونمه سین امید .
 شهیدی محزون ایتمه یاربی !
 صوینی زیون ایتمه یاربی !

کندیکه دوغرو

« آتاك انچكیمی کوپوكلو قیمیز ،
آرپه صوی ایچمه ، دیدی بر قیرغیز ،
اویكك یمیشی اریكله آلا ،
قومشوكك باغندن خورمای آلا ،
باشقه دیله اویماز آنهكك سسی ،
هر سوزك آراساك واردرد توركجه سی .
طویمادن دوشونمه ، کورمه سزمه دن ،
کندی طویغوك اولسون اوصوکی بدن .
دیه ، یاب ! قکریزك سنسین بیلکی ،
كوك توركك سنده در یوجه دیلکی .
دمیر سکا طابار ، شمشك باش اکر
ایسته مه ، سن یارات ؛ کورمه . سن کوستهر ! »

اوتوكن اولسكەسى

« كول تەكەن كىتابەسىندىن :

« اى تورك ماڭى ! اكىر اورايە كىزدەرسەك ئۆلەجەكەين . اوتوكن
طوپراغىندە اوطوروب كىرۋاتلىرى قافلەلىرى كۈندەرىسك . اوتوكن اورمانىدە قالپىر
ايسەك اورادە نە زىكەينلىك واحەشام ونەنە تورلو تورلو كىدرلىر والملىر يوقدر .
ابدى بىرەكۈمچ بورادە مۇخافىزە ايدەجەكەين » تورك تارىخى - رەجىب خاسم

تورك كىنجىلىرى پالواردىلىر خاقانە :
« بورو چالدىر . روھلىرىمىز اويانە ...
جىنك ايدەم ، يايىلەلم جەھانە !

« يايىلمىقدىر تورك صوينك طوراسى !
« بويلە دىيور اوغوز خانك ياساسى !

خاقان دىدى : « آنا بورددىن بىقىلماز .
« بوش قونولوب اۋد دوشمان طىقىلماز
« يابانچىلىر چىقارلىرى . چىقىلماز ؛

« طوپلانىكنىز : وطنكىز بوراسى !
« بويلە دىيور اوغوز خانك ياساسى !

« اوڭجە ياددىن تىزلىنىپ يوردىمىز .
 « يۈۋاسىندە يالڭىز قالسىن قوردىمىز ؛
 « بىر كۈن كاپىر ، يەنە آرار اوردومىز ،
 « آتالردىن قالمە بۈيۈك مىرائى .
 « بۈيلە دىيور اوغوز خانك ياساسى !
 « شىمدى طيشى دەكىل . انچى آلمالى ،
 « ھەرىنە دىيور كوكلار سالمالى .
 « تۈرك اوتۇكن اوۋاسىندە قالمالى ؛
 « بۈكۈن اوکا يتر بو (كوك يايلا) مى ؛
 « بۈيلە دىيور اوغوز خانك ياساسى !
 « اكين اكين ، يردىن آلتىن طوبلاسىن
 « صنعت ياپسىن ، اسرارىنى آكلاسىن ،
 « تاجر اولوب غەربە كروان يوللاسىن !
 « يوردى شىنلەتمەك اولسون يىكى سوداسى ؛
 « بۈيلە دىيور اوغوز خانك ياساسى !
 خاقان صوصدى . تۈرك كىچىلىكى يورودى ،
 آرقەسىندىن تىز كاهلىرى سورودى ؛
 ھەر طرفى ايش اوردوسى يورودى !
 بۈيۈك مكر تۈركك قىزىل الماسى !
 بۈيلە دىيور اوغوز خانك ياساسى ! ...

حيات يولنده

« تورك كوچى » نه

بوجه تاكريم ! يچون بنى اينچى ياراتدك ؟
ياخود نه دن قاينغيسزلر اينجه آتدك ؟
دردم يوقكن يچون بكا درمان آراتدك ؟
بن دردمى كوسترديكك درمانده بولدم .

ويردك بكا طلسملى بر سر قوطوسى ،
آچدم ، اودم خيالملك قاجدى اويقوسى ؛
باشقه لاشدى بناكملك بوتون ملويغوسى
آييلنجه كندى بر هجرانده بولدم .

فيصلدادك قولاغمه دريندن درين
جوق نكته لر ؛ آكلامادى عقلم هيچ برين ،
روحده مى ، سماده مى ، نوده در يرك ؟
نه زمينده سنى ، نه ده زمانده بولدم .

وارلق نه در ؟ صورتتیزین یاشانمازمیدی ؟
 بو سریکی فاش ایتسه یدک روح قانمازمیدی ؟
 کوکل او یور اولسه یدی هیچ او یانمازمیدی ؟
 کوزلرمی بر طاغیلماز دومانده بولدم .

بیله یزلره باقدم ، سندن خبر کورمدم ؛
 سنی آرار ایکن بیلسه ک نه لر کورمدم ؛
 یری قات قات سوزدم ، سندن اثر کورمدم ؛
 بر وجدانده سنی ، برده قرآنده بولدم .

حقیقتک یوزنده کی سیاه دوواغی
 آچه مادم ، طوته مادم قاچان آراغی ،
 تسلیملکده ، فراغتده کوردم فراغی ؛
 آمان طلب ایدوب اوننی ایمانده بولدم .

حیات یولی اوچوروملی : طاغلق ، قایالق ؛
 اراده ده عزمسزلک ، کوجده یایالق ؛
 وجدانده نه قوت وار ؟ دیرکن مایالق ،
 بوقوتی جانده دکل ، جانانده بولدم .

جانان کیم ، او بر کوزلره کورونمز پری ،
 برآی درکه کوکللرده پارلار ایزلری ؛
 کوک یوزنده آرار ایکن بن او دلبری
 اوننی کوکده دکل ، یرده : تورانده بولدم .

يېڭى آتېلا [*]

« يۈرۈ ! يۈرۈ ! » كۈكۈن بىر سىس
اى تورك سىكا باغرىر : « يۈرۈ !
قاصىرغە اول طاغلر دىھ اُس
يىلدىرم اول ، سالىدىر يۈرۈ !
قاچىيور دوشمان كرى ،
يۈرۈ ! يۈرۈ ! تورك عىسكىرى !
سوفىكۈك سىندن باسقىن اومار ،
آتەك كىشىنە ، ايسىتەر آقېن !
قاچىيور صىرب ، يونان ، بولغار ؛
سالىدىر ! سالىدىر ! طورما ساقېن !
طوتدى غىربى اوج قورقوسى ،
يۈرۈ ! يۈرۈ ! تورك اوردوسى !

[*] « تورك كۈبى » نە مارش اولەرق يازماشدر .

یئنه کیردک روم ایلییه ،
سلام ویردی بزه طاغیر !
« ادرنهیه کلیک ! » دییه
بر سنه در مریخ آغلار !

قاجیشیور دوشمان کیری ،
یورو ! یورو ! تورک عسکری !

یول ویر بزه قارا بالقان !
سلانیکه وارده جغز !
آل قانلری هئوز آقان
یارالری صارده جغز !

طوتدی غربی اوج قورقوسی .
یورو ! یورو ؟ تورک اوردوسی !

(یانیه) کلین ، یوزنده نول :
دیور : « وارمام یونانلییه ! »
آرناووده ویرم کوکل ،
نشانلییم عثمانلییه »

قاجیشیور دوشمان کری ،
یورو ! یورو ! تورک عسکری !

مناسترده تورک قیزلری ،
آل بایراغه بورونسونلر !
هالالری ، ییلدیزلری
ایله چیقوب کورونسونلر !

طوتدی غربی اوج قورقوسی .
یورو ! یورو ! تورک اوردوسی !

تورك سىنجاغى چكىله جك
بىز وارمه دن اشقودره يه !
آرناوودلر اكيله جك
سجده ايچون يكي آيه !

قاچشيور دوشمان كرى ،
يورو ! يورو ! تورك عسكرى !

اسكوب شهري دونانيور ،
تورك اوردوسى شرفنه !
آوروپالى قيوراننيور ،
نهايت يوق اسفنه !

طوتدى غربى اوج قورقوسى ،
يورو ! يورو ! تورك اوردوسى !

أى آوروپا بوبلادن
سن نره يه قاچه جقسين ؟
بر ايكنجى آتيلادن
چوق كوز ياشى صاچه جقسين !

قاچشيور دوشمان كبرى ،
يورو ! يورو ؟ تورك عسكرى !

ديكلن آرتق ! بوتون جهان
ينه اسكى توران اولدى !
پادشاهه ديندى ايلخان ،
ير يوزى بر وطن اولدى !

طورمام ، ديدى ، اوج طويغوسى ،
يورو ! يورو ! تورك اوردوسى !

عثمان غازى قورولتايده

— خاتلفه انتخاب ايدلدكدن سوكر —

عثمان غازى :

بكلر ، آغالر ! اى قوجه قورولتاي !
بز بر اويماغزكه المزده ياي ،
طوغودن كلشنز باطويه دوغرو
بزه يول گوسترمش گونش ايله آي ...

قورولتاي (هپ بر آغزدن) :

تاكري بويوردى ،

سسسنز طويوردى ؛

سنباقله كلدك ،

آلدق بويوردى ،

عثمان غازی :

تا کرینک ایلی یز . یاسامن واردر ،
 ده میر چاریق ، ده میر عصامن واردر ،
 استانبول شهریدر دنیا کوزه لی
 اونی آلمادجقه تاسامن واردر ...

قورولتای :

اویارق آیه ،
 کلدک بورایه .
 اشسز کوزلی
 رومدن آلمایه ...

عثمان غازی :

روم ایلی بر خیزده بزم اولاجق ،
 آق ده کز دونانمام ایله دولاجق ،
 عثمانلی کلیور دیندیکی آینده
 اونلو قرالارک رنکی صولاجق ...

قورولتای :

یاسا طوغاجق ،
 ظلمی قوغه جق .
 نرده ایل - قیران
 وارسه بوغه جق ...

عثمان غازی :

برالده یاسامن ، برالده قرآن ،
 صاحجه جغمز عدلی هر یرده ، هر آن ،

تورکلیکه اسلاملق قاردهش اوله جق ،
فرق ایدلیه جک خلیفه ، قاآن ...

قورولتای :

سنباغمز آل ،
دامغاسی هلال ،
اوستی یازیلی
لفظه جلال ...

عثمان غازی :

برکون اویانا جق تورکک دهاسی ،
آکلایا جق نه در یوردک معناسی ،
ملی بر عرفانه دوغرو کیده جک ،
کرچکه دونه جک اسکی رؤیاسی ...

قورولتای :

دیمه ز طاش ، قایا ،
یورورز یایا ،
تورکز ، کیدرز
« قیزیل الما » یه

طورما وور!

طورما ، يونان ، طورما : کبريکي آرقيړ!
تورکلکک باشنه حقارت ياغدير!
اويويان بر قومه بو ذلت آزدر ،
وور ، اُسکي کوله سي ، اوطاندير اوني!
بیراقما ، اويوسون ، اوياندير اوني!

بو يوردک خزنه سي اونک اَلنده
ققط آناختاري سنک بلکهه
قالمش آچ و غريب کندی اينده
وور ، اُسکي کوله سي ، اوطاندير اوني!
بیراقما ، اويوسون ، اوياندير اوني!

زورلا او ، ، یکی روشه کیرسین ،
 کمی یاپسین ، آلیش ویریشه کیرسین .
 فابریقالر آچسین ، هر ایشه کیرسین ،
 وور ، أسکی کوله سی ، اوطاندير اونی !
 بیراقما ، اویوسون ، اویاندير اونی !
 صیقیشدرکه اردو ، دونانما یاپسین ،
 غربده نه ترقی کورورسه قاپسین ،
 تورکلکی طانیسین ؛ تاگری یه تاپسین ،
 وور ، أسکی کوله سی ، اوطاندير اونی !
 بیراقما ، اویوسون ، اویاندير اونی !
 ظن ایتمه ، یاپدیغک خوشه کیتمیور ،
 ترقیمز قوشه قوشه کیتمیور ،
 امین اول ، امکک بوشه کیتمیور ،
 وور ، أسکی کوله من ، اوطاندير بنی !
 بیراقما ، طالالم ، اویاندير بنی !

شهيد حرمی

— بشيك صالاركن —

اويو ياوروم ، اويانه جق گونلر وار ؛

يارينلري كوزه تله ين دونلر وار ؛

باباك شهيد ، ايزلرنده ثونلر وار ؛

او ايزلرده سن ده طولاش ، نني ؛

ئوج گوننه قيزجه اولاش نني !

اويو ياوروم ، ينه شيمشك چاقيور ،

شهيد باباك كلش بزه باقيور ،

ياراسندن قيزيل قانلر آقيور ،

بويارايي ، طور ، باغلايم ، نني ؛

سن آغلاما ، بن آغلايم ، نني ؛

اویو یاوروم ، اوغور دکل ، یاس طوتما ،
 بک بابا کک اوکودینی اونوتما ،

شیمدی اویو ، یارین خصمی اویوتما .

اویودجقه کوجک آرتار ، ننی !

چابوق بویو ، یوردی قورتار ، ننی !

اویو یاوروم ، کوزلرکده اویقو وار ،

سن بویورسهک دوشمانلره قورقو وار ،

باباک شهید ، یوره کنده اوقی وار ،

بواوق وطن قایغیسیدر ، ننی !

بورجک اولاد صایغیسیدر ، ننی !

اویو یاوروم ، تپه سنده خاچ یاتان

جامعلر وار . بومی سنی آغلانان ؟

طیانه ماز چیکنه نمکه بو وطن ؟

جامعلره کوتور هلال ، ننی !

هم یوردی ، هم اوجنی آل ، ننی !

یشیل بونجوق

بن بر کوچوک چو جو غم ،
وار بر یشیل بونجو غم .
اوستنده بر کوزه ل قیز
رسمی وار ؛ آی ویلدیز
دامغاسیله بزلی ،
بر بایراق طوتار آلی .
بر بایراق که رنکی آل ؛
بر آق ییلدیز ، آق هلال !
ایلك کوروشده آ کلادم ،
هم اوپدم ، هم آغلادم .

بونجوق : اسلام وطنی !

قیز : طانیدم بن آئی ،

حریتدر بزه نمش ،

یوردیمزی بکنمش ،

النده تورک بایراغی ،

کلش یاقسین اوجاغی .

بونجوغمی طاقارم ،

کوکسمده در باقارم ،

صولماز ، یشیل بر بهار ،

اوستغنی قاپلامش قار .

کوکدن دوشمش آی ، ییلدیز ،

بوین زنجیرلی برقیز

بولوب دیکمش جارینه ،

کوتوریور یارینه .

آه ! بوقاری آتسه یدق ،

چنلکده یاتسه یدق !

آه ! بوقیزی زنجیردن ،

قورتارسه یدق تماماً !

آه ! بوییلدیزلی آئی ،

برقهرمان آلایی ،

اولوب کوکه یوکسلتسه ک !

آه ! نه زمان بودیله ک ،

یورویه جک ایلری ،

بویوده جک تورکلری ! ...

آلتون يورد

چينلى برتورك ، « اولو طاش » چين ديلنى ، علمنى
اوكره نهر ك « ماندارين » عنواننى قازاندى .
سنه لرجه قوماندا ايتدى چينى ، ماچينى ؛
بركون آرتيق چينلىك حياتندن اوصاندى ،
اوصانمى ، كوكلنده تورك دويغوسى اوياندى ،
أسكى شانلى كونلرى خاطرلادى اوتاندى ؛
توران يوردى اويقوده ، خانلر قالمش خاقانسز !
« قاراقوروم » بويروقسىز ، « آلتون اردو » داغيفيق !
بو او كسوزلك حالتى كوره ن بر تورك وجدانسز
اولمالى كه كوكلنده سيزلاماسين بر يانيق
اولو طاشك قلبنده توركلك عشقى قودوردى ،
چيقدى قيره ، قورولتاي درنكىنى قوردوردى .

دیدى :

— اُی تورك خانلرى ، توركك آياق باصدينى
 هرير آنا وطندن برپارچه در ، بو وطن
 ايستيوركه : هرآلده آلتون اوردو بايراغى ،
 بوتون توركلر برله شسين ، بو برلكده « ايلي خان »
 سلطنتى ديريلسين ، تورك خاقانى ، آلتون داغ
 اُتكنده دوناتسين پارلاق ، يوجه براوتاغ ؛

قاراقوروم جنتى اُسكى كيبي شنله نسين .
 تورك يوردىنك شانلرى ، تورك ايلينك دويغوسى
 اُسكى يولده ياشانسين ، اُسكى سسلر ديكله نسين .
 شرقه غربه يوروسون اوغوز خانك اوردوسى .
 اُسكى يولده فغفورلر ، شاهلر ، چارلر ، سلطانلر ،
 ويركى ويرسين خانلره ، ويركى آلسين خاقانلر .
 اُی اويماقلر ، آلايلر ! برله شهلم ، تورك برصوى
 اولدوغنى هر كسه ، هر طرفه آكلاتسين ،
 هانكى ملت ، هانكى بك ، هانكى اويماق ، هانكى بوى
 باش اُكمزسه باشنى مزاراغمز پاتلاتسين .

تورك برملتى ، براوردو ، قاتيلمايان قاچاقدور ،
 « ياسا » مزده يازيلي : « حريدن قاچان آچاقدور ! »
 اولوطاش خان سويلر كن ، كنچ « تموچين » قارشيدن
 بو خطبه نك روحنى دقت ايله ديكله ردی .
 بوكنج صوكرا « جنكيز خان » اولوب چيقدى ميدانه ،
 « بويوك ايش » ك بك ياقين اولدوغنى كوستردى :

تورك آياغى نهره يه باصمش ايسه يورودى ،
 آلتون اوردو يكي دن آلتون يوردي يورودى

آق قوروم

« قارا قوروم » ياقيننده - تاريخي چوق ، او كي يوق -
يوغون بر كوي ... بو كويده يدي بابامزك اوجاغى .
بابام تولدى : آغابكم ، سورولمى ، اوتاغى

آلدى ، كيتدى . كوچوكمز صويمزك يوردينه
بكجي قالدى . هم تارلايى صابانيله اكهجك ،
هم هر جمعه طوغمزى دامجزه چكهجك .

بن اور تانجه ؛ بابامزك ميراثندن بايم يوق ،
بنم سوروم قيصر اغمدر ، بنم تارلام قيليجم ،
حتى بنم آدمده يوق ، بينمده كي قيويلاجيم ،

قلبمده کی قوت بکا هر وار لقدن ده که زلی :
وداع ایتدم قوزولره ، تارلاده کی اُکینه ،

« طوغمزی یوکسه لت ! . . . »

دیه ایصمارلادم « تکین » . .

یوله چیتدم ، یاسامزک بو بر اُسکی بو یروغی :
« آدسز » کندی او جاغنه باغلی قالماز ، آریلیر ،
اونک بویوک براو جاغی واردر ، اوکا چاغریلیر ،

بن آدسزم ، اوهت بنم عائله لک آدم یوق ،
بنم کویم توران یوردی ، تورکلک بنم او جاغم ؛
نهریه کی قسهم قارشی چیقار بکا : یاسام ، بایراغم .

یوله دوشدم ، آژ ، اوز کیتدم ، دهره ، ته په دوز کیتدم ؛
هر آقشام بر تورک شهرینه ، تورک کوینه اوغرام .
قلبرینک بر اُمله چارپدیغی آ کلادم .

استانبوله کلدم کوردم توران فکری اویانمش ،
« بویوک اُمل » دوغمش ، بوکا چالیشیور هر کشی ! . . .
ای تورکلرک یکی دوغان یوجه امید کونشی !

بن آدسزم ، سفسک بکا ملی بر آد ویره جک .
تورک اوغلنه لایق اولان مرادلکری یاپارسه م .
بکا آد ویر ، بنی اولاد طانی ، بنم اول بابام .

کلدم سنک ایشیکنه ، قاراقوروم ایلندن .
استقبالک تارینخنده بو سوزلری او قوروم .
« یکی توران خاقانلی » ، پایتختی : « آق قوروم » !

مشهدہ طوغرو...

« خاقان، خداوندگارمشہدینہ

کیتدبکی زمان یازلمشدی. »

یوز میلیونلق بر صوی بوکون : « طویویورم ، بن وارم ،
تاریخمک اسکی یکی شانلرینی آرام . »

دیور ؛ ایشته تورک خاقانی بر اوردو ، بر دونانما
ایله گلش ، بر مشہدک چورہسنی کزیور .

هرکس تاریخ یکی بردور آچدیغنی سزیور .

بو مشہددر اوروپانک روم ایلیدن تورکلری
چیقارمغه عزم ایتدیکی قانلی حربده ، قوصوہده
آل بایراغی بر حملہده الی الابد ایلری
سورہن ، صوکرا بر نوبتجی کبی قالان اوراده .

تورک ایلینک بو ابدی نوبتجیسی دیورکہ :
« اناطولی تورک یوردیدر ، قارشى یاقہ تورک ایلی ،
سز اصلسز تورہ دیلر دکلسکز ، سزده کی
قانلر طاشیر خاقانلردن قالمہ (بویوک املی) ی ،

روحکزده بوکون کندى کندیسنى طانیان
(توران نم یوردم !) دیہن بریسی وار : اوغورخان ... »

سنة

آلتین داستان

سورودن قویونلر هب طاقم طاقم
آیرلمش ، سوروده قالماش بائیم
آسمانك اوزومی طاغیلیمش ، صالقم
اولق ایستر ، فقط باغبان نرهده ؟
کیدهیم آرهیم چوبان نرهده ؟...

یوجه داغلر چو کمش ، بیللری قالمش ؛
جوشغون ایرماقلرک سیللری قالمش ؛
خانلر یوق میدانده ، ایللری قالمش ؛
دوشنلر چوق اما ، قالفان نرهده ؟
کیدهیم آرهیم : خاقان نرهده ؟...

تورك يوردى اويقوده اى دوشمان صاقين !
اويويان اولسكه يه ياپيلماز آقين ،
طاك يرى آغاردى يىكتلر ، قالك !

باقك يورد نه حالده ، وطن نرهده ؟
كىده يم آره يم ! ياتان نرهده ؟...

هر كسك كوزنده وطن اوز يوردى ،
سرحدك دوشمانى ، دره نك قوردى ،
ياد ايللر تورانده خانقلر قوردى ،

توراندىن يادلرى قوغان نرهده ؟
كىده يم آره يم : اوغان نرهده ؟...

صاندم كنجلك دوغار : باقدم مارت اولمش ،
كىتدم ايلي كزدم : كنجى قارت اولمش ،
كىمى قيرغيز قازاق ، كىمى صارت اولمش ،

ديدم يىخشىلر چوق ، يامان نرهده ؟
كىده يم ، آرايم : شامان نرهده ؟...

تكينلر كوى بكى ، آغالر چوبان ،
آدسزلر يالانجى برر قهرمان ،
ايچنده كورمدم مقصدى طويان ،

ياسانك امرينه اويان نرهده ؟
كىده يم ، آره يم : طويان نرهده ؟...

اويغورلر اويوشوق ، توركمنلر آيلاق ،
نه قيشلاق سوينجلى ، نه كولر يايلاق ،
آرسلانلر يوردنده بارينير چايلاق ،

آتیلا ، تموچین ، کورکان نروده ؟
 کیدهیم ، آرایم : تورکان نروده ؟...

کاشغر ، دلمی ، پکین ، استانبول ، قازان ،
 بو بش یرده واردی بش بویوک خاقان :
 صاری ، قیزیل ، کوک خان ، آق خان ، قره خان
 - هپسنگ اوستقنده پارلادی ایلخان -

آق خاندن غیریسی : ایل ... خان نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : ایلخان نروده ؟...

« قریم » نرده قالدی ، « قافقاس » نه اولدی ؟
 « قازان » دن « تیبِت » ه دکین روس طولدی ،
 « خطای » ده آنالر صاچنی یولدی ،

شن یوردلر نه حالده ، ویران نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : ایران نروده ؟...

یایلرک کیریشی اورغانه دوغمش ،
 شاهین ، یوواسنده طوغانه دوغمش ،
 تورک یوردی صویولمش ، صوغانه دوغمش ،

قلیج ساطیر اولمش ، طاقان نروده ؟
 کیدهیم ، آرهیم : قالقان نروده ؟..

صوی آتلیر کوچولمش ، اولمش قوراده ،
 آلپلر قیز آردنده برر خوارده .
 سنجاغی اونوتدق هانکی دیارده ،

آلتین اوتاغ ، آلتین قازان نروده ؟
 کیدهیم ، آرایم : یازان نروده ؟...

باشلىرى آغارمىش اختيار طاغلر ،
 آكار اُسكى كوني : سيل دوكر ، چاغلار ،
 قيرلانغىچ آه چكر ، كوكرجين آغلار ،
 اوزاق برسس صورار : توران نرهده ؟
 كيدهيم ، آرايم : صوران نرهده ؟ ...

يوجه تورك تاگرىسى ؟ گوندر بر يالواج ؟
 سوروكه باش اولسون ، ياسا كه ديلاج ،
 توركلكه بر يكي طورفان نوري صاچ
 اكلاسين تورك ملي عرفان نرهده ؟
 كيدهيم آرهيم : طورفان نرهده ؟ ...

اولوسى ايچنه كيرسين هراو بواق ،
 بش اولوس بودونده برلشسين چابچاق :
 اويغور ، قالاچ ، قارلق ، قانتلى ، قىچاق ،
 - تورك يوردى بر اولسون ، قالماسين قاقاق -

چىقسىنلر ميدانه : مردان نرهده ؟
 كيدهيم ، آرايم : ميدان نرهده ؟ ...

قورولتاي طوپلانسىن تاگرى طاغنده ،
 ايلخان تخته چىقسىن الما باغنده ،
 بىكر صولده طورسون ، خانلر صاغنده ،
 - سومك كناه دكل سوينچ چاغنده -

كورونجه طوپلانمش خانان نرهده ،
 كيدهيم ، آرايم : جانان نرهده ؟ ...

آلتىن طاغه قورسون ايلخان اوتاغى ،
 طاشلىرى الماسدر ، ياقوت طوپراغى ،

خانلره قومیزله صونسون آياغی ،
- « تاج کیمه » رسمنک قالمام اوزاغی -

صوروب اوکره تنجه : دیوان نرهده ،
کیدهیم ، آرایم : کروان نرهده ؟...

اوغوز خان بایرامی بهارده اولسون ،
اوتاغلر ، چادیرلر چیچکله طولسون ،
کنج قیزلر اویناسین ، یکیتلر صولسون ،

بر عاشق بایلمش ، درمان نرهده ؟
کیدهیم آرایم : لقمان نرهده ؟...

« تورک داستان » ی یازمق خاطره کلهمش ،
یاسانک سوزلری سطره کلهمش ،
تاریحه دریادن قطره کلهمش ،

شاعرلر صوردیله : « خوجا » ک نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : او جان نرهده ؟...

قرقلر قرار ویردی ؛ یدیلر ، اوچلر
اولهیلر قلاغوز ، قالمادی کوچلر ،
یارین ایلخان چیقار ، آلنیر اوچلر ،
ایلخان تاجی بوشده : آلان نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : آرسلان نرهده ؟...

کوندوزلردن صاپان کیجهیی بیلیر ،
بیلیمکسزین طاپان هرشیئی بیلیر ،
بیلن یاپماز ، یاپان پک ایی بیلیر ،
آرنلر یولی بو ، واران نرهده ؟
کیدهیم ، آرایم : یاران نرهده ؟...

أرکه نه قون

بز تورك خانك بش اوغلي يز .
گوك تاكرينك اوز قولوينز ،
بش بيك ييللق بر اوردوينز ،
توران يوردى طوراغمز !
آق اوردومنز صوله كيتدى ،
اوچ خاقانلق تاسيس ايتدى ،
«مهدى» ، «سومه ر- آقاد» ، «هيت» دى
بو اوچ شانلى اويمانمز !
برنجيسى آذربايجان ،
ايكنجيسى كلداستان ،
اوچنجيسى ارض كنعان ،
فيشقيردى اوچ قايناغمز !

كوك اردومز صاغه واردی ،
چینی باشند باشه صاردی :
(هیونغ - نو) لر بوخانلردی ؛
(سد) اولمدی طوتاغمز !

قاره اردو کیتدی اسکیت
اولکه سنده یاپدی بر چیت ؛
« آتیلا ، اول شالونه کیت ، »
سوزی اولدی آداغمز !

قیزیل اوردو طاغلر آشدی ؛
افغانلرله چوق صاواشدی ؛
بر آلاپی هنده طاشدی :
(سند) اولدی بر ایرماغمز !

صاری اوردو تکین طوردی :
شهر یاپدی ، چیفتلک قوردی ،
اویغورلرک بوایچ یوردی
قالدی آنا طوپراغمز !

یوجه تاگری اوغوز خانی
کونده رهرک تورک خاقانی ،
برلشدردی بش تورانی ...
طوغدی کونش سانجاغمز !

اوغوز خاندن صوگرا خانلر
قازاندیلر یوجه شانلر ،
بیلنمکچون بوخوش آنلر
شهنامه در صوراعمز !

ییلر کچدی : بر آن کلدی ،
توزک تخته (ایلخان) کلدی ؛
صاغدن ، سولدن دوشمان کلدی ،
قورلمشدی طوزاغمز !

ویرلمدی بر دم سولوق ،
قانلر آقدی اولوق اولوق ؛
ئولدی بوتون چوجق چولوق ،
خان ، بك ، چری ، اوشاغمز !

یالکز نوخوز ایله قایان
ایکی قیزی آلوب یایان
بر صارپ طاغه آتدیلر جان ،
بونلر اولدی قاچاغمز !

طاغدن طاغه هپ کیزلیجه
یورودیلر بش اون کیجه ،
بر طاک وقتی غایت اینجه
بر ایز اولدی اوغراغمز !

نوایز یولی چوق اوزاتدی ؛
صوکرآ آلاکیک چاتدی ،
بردیک یاردن بزى آتدی ؛
قانادی هر بوجاغمز !

برده باقدق : یشیل بر باغ !
هر طرفی بر یوجه طاغ !
کنیش فقط صیق بر آغ !
دندک ، نه خوش بو آغمز !

آلا کیك چایر یردی ،
 یاوروسنی امزیرردی ،
 بزى کوردی همه ویردی ...
 اولدی آنا قوجاغمز !

دورت یوز سنه بورده قالدق ،
 کیك آرتدی بز چوغالدق ؛
 چیقامادق ؛ ایشه دالدق ،
 پك شنلندی قوناغمز !

ألما ، أریك چوقدی ، یدك ،
 ده میر بولدق ، اورس ایشله دك ،
 « بر کیزلی یول بولسه ق ! » دیدك :
 طاغ دلردی ییچاغمز !

قورتدن خالی ایکن بویورت
 برکون پیدا اولدی برقورت ،
 برکیکه آتدی آوورت ،
 کوردی چوبان یاماغمز !

قورد بردلیك بولدی ، کیتدی ؛
 بردمیرجی تعقیب ایتدی ؛
 اوجاق یاقدی ، طاش اریتدی ؛
 آجلدی یول قباغمز !

بویوک سوينچ ، بویوک مرده ؟
 بایرام یاپدق کندده ، کویده :
 طورون ، اوغول ، بابا ، دده ،
 بویوکمز ، اوافاغمز !

دمیرجی یه (بوزقورت) دیندی ؛
 خان طانیلیدی ، تاج گیندی ؛
 یولدن اوکجه کندی ایندی :
 صاغ آلنده بایراغمز !

(بورتہ چنه) قوردک آدی ،
 (ارگنه قون) یوردک آدی ؛
 درت یوز سنه طوردک ، هادی !
 جیق ، آی یوز بیک مہراغمز !

اولدی سکا قاف بوایشیک ،
 تاریغ قالدی ده لیک ده شیک ؛
 آرتیق یتہ ، بوتاش بشیک
 اولدی کورپہ یاتاغمز !

اوزاقلردہ بوش اولسکەر ،
 ایصسز یوردلر سنی بکلر !
 ایشته قیچاق ایشته کاشغر !
 تا قارشیدہ گوک طاغمز !

تارخان طاغی گوزلر سنی ،
 تاگری اوردہ سوزلر سنی ،
 درت عصردر اوزلر سنی
 توکین طاغده اوتاغمز !

بوران اسکی طوپراق بزہ ،
 هند بر آلتین قوناق بزہ ،
 چین کوشکلری قیشلاق بزہ ،
 طونہ بوی یایلاغمز !

یونس گیبی چیققدق : حو طدن !
 بویوک یورده کوچوک یورتدن !
 گییك گیردك ، طوغدق قورتدن ؛
 قیلیچ اولدی اوراغمز !

صارقلق کیتدی ، اویغورلاندق ؛
 صویمزله غرورلاندق ؛
 شامانلردن اوغورلاندق :
 پیرلر اولدی یارداغمز !

ایلك یاییلدق : بش بالیغه !
 قره قوروم ، المالغه !
 چین باشلادی زوربالغه ،
 اُزدی اونی طوقاغمز !

صاغه صوله کیتدی اوردو ؛
 هنده ، رومه بر باش ووردی ؛
 آلتین یورته دوزهن قوردی
 ینه اُسکی یاساغمز !

آلپلرمن کیردی حربه ؛
 دشمنلره آتدی ضربه ،
 شمال ، جنوب ، شرقه ، غربه
 آقین ایتدی قصراغمز !

تورك آياغی هانکی یورده
 باصمشسه باش اُکدی قورده !
 « کوك خان اوردی ، آق خان بوردی ! »
 دیدك کیتدی آياغمز !

(تومەن) چىنە آقېن ايتدى ،
 (افراسياب) رومە كيتىدى ،
 (طومرەيس) آدى كوكە يېتىدى ،
 (خسرو) اولدى طوتساغمز !

تلەلىرى ، آق توركمانى
 طوپلامشىدى (صوغدى) ئۇ خانى ؛
 چاپول ايتدى اشكانيانى
 (سوينىچ) آدى صوغداغمز !

ايلخان (موقان) ، (بىلىكە) قاغان ،
 غزنويدن (محمود سلطان) ،
 سلجوقلاردن (آاب آرسلان خان)
 برر شانلى قوچاغمز !

عسكرلىكى كوردى طاتىز ،
 خوارزم شامى اولدى (آتسىز) ،
 بوكون خاقان ، دون بر آدسىز :
 بويلە قايار قىزاغمز !

(تونغوز) چىنە خاقان اولدى ،
 (خىتاي) توركى عريان اولدى ؛
 ايلك دوشونى (غورخان) اولدى :
 « برلشمەلى اوجاغمز ! »

جىنكىز بونى تاسارلادى ،
 دورت بوجاغە اياغارلادى ؟
 تورك صوينى طوپارلادى :
 توران اولدى اوزباغمز !

اوغوز خاندن بری مهمل
 قالمش ایدی بیوک امل ،
 یوجه دیلک اوزاتدی ال ،
 آله کچدی آراغمز !

کوکدن یوجه ییلدیزمن !
 بر دور آچدی هر خیزمن !
 آتیلا بر قیرغیزمن !
 تیمورلنک بر قازاغمز !

(فاتح) آلدی استانبولی ،
 (بابر) هنده آکدی یولی ،
 (نادر) صارصدی صاغی صولی ...
 اولدی برصوک طاسلاغمز !

بوندن صوکر طالع دوندی ،
 ییلدیزمن ینه سوندی ،
 قارشیمزده روس کوروندی ...
 کسیلدی یورد اورتاغمز !

قریم ، قازان هدر اولدی !
 طونه قاققاس پتر اولدی ! ...
 تورکستانده نه لر اولدی ؟ ...
 ایشتمدی قولاغمز !

یورد کیرنجه یاد آله
 (آرکنه قون) اولدی ینه ! ...
 چیقمازمی بر (بورتیچنه) ؟
 نورلانمازمی چراغمز ...

اصناف دستانی

ز اصناف طاقمی سوه رز ایشی
چالیشیر ، یاشارز اُرکک و دیشی
آرامزده یوقدر تنبل بر کیشی
ملک اوزی یز ، برهانمز وار .

کیمیمز چیفتجی یز ، توخوم ا کرز ،
یازده ، قیدشده پک چوق زحمت چکرز ،
صالح وقتی رنجبرز ، حربده عسکرز ،
هم سونکومز همده صابانمز وار .

کیمیمز ماثونه ، صاندال قوللانیر .
آلین تری دوکر ، امک قازانیر ،
یلکن آچار ، یامان دالغایی طانیر ،
دکزه حاکمز ، فرمانمز وار .

کیمیمز سوردرز آرابا ، قاغنی ،
طانیرزشهرده ، کویده هریانی ،
کورونجه یاردیم ، محتاج وطنی ،
خدمته قوشارز . حیوانمز وار .

کیمیمز ماناوز ، کیمیمز بقال ،
سوزلشدک صاتمغه بوتون یرلی مال ،
هم آیی ، هم اوجوز دهنه اوپله آل ،
دوغرودر ایشمز ، وجدانمز وار .

کیمیمز قهوه جی ، بوستانجی ، بکجی ،
فرونجی ، پاچاجی یاخود بورکجی ،
بزه برتک آدله دهییك : اُمکجی ،
(وطن امکداری) عنوانمز وار .

کیمیمز چولخایز ، کیمیمز سراج ،
چوق زمان آوروپا بزی قویدی آچ ،
بز آرتق دکلز نامرده محتاج ،
مالمز صاتیلیر ، آلانمز وار .

کیمیمز سبزه جی ، کیمیمز قصاب ،
کناهدن قاچاریز ، ایستهریز ثواب ،
آند ایچدک ، شاهددر بزه درت کتاب ،
بهالی صاتمیز ، اعلانمز وار .

کیمیمز دهرجی ، مارانغوز ، دولکر ،
اوتلجی یا آشجی ، دیشجی یا بربر ،
فرنگده ترقی ایتدکجه هنر ،
کارمز ایچنده زیانمز وار .

کیمییز مکر کده کدیکلی جمال،
یو کمز آغیردر ، کاریمز حلال،
بزه کوچ و قوت ویره ن ذوالجلال
تا گری به پک قوی ایمانمز وار .

کیمییز تولبندجی ، توتونجی ، ترزی ،
موزع که صاتار جریده کزی،
ای بکار ! برازده دوشونک بزی
محروملق چکرز ، حرمانمز وار .

اوقومق ایستهرز ، کتابمز یوق،
کتابلر یازمغه نصابمز یوق،
دفتر سز یاشارز ، حسابمز یوق ،
او کره تک بیله لم : اذعانمز وار .

اولجه یوق ایدی برغازاتامز،
شیمدی (خفته دوغرو) علم چانطامز
(کرم) ی یزمامش اولسه آتامز
دیرمیدک بزمده عرفانمز وار ؟

(کور اوغلی) اولماسه کچمزدی حیات ،
کویلره کیرمزدی هیج ادبیات ؛
یکیزی چیقما دن دینیرمی بایت ،
نرده (عاشق غریب) یازانمز وار ؟

قولایجه آ کلارز آپیقدر دیلی
اوقورزهر کیجه شاه اسماییلی ،
کیمک که کوکلنده وار برسوکیلی ،
آه چکر ، آ کلارز ، هجرانمز وار .

پوره کدن بر لحظه چیقماز بو آجی .
 قوتلی اولفدر ضعفک علاجی ،
 اویانیق برکیندر عزمک قیرباجی ،
 قوشالم ، کچه جک دشما نمز وار .
 کیری آلینه جق شی شانمزدردر ،
 اک قوتلی سلاح عمرانمزدردر ،
 کیدن ینه کلیر ، وطنمزدردر ،
 یکیدن آلمغه میدانمزدردر وار .
 بز اصناف طاقی ایسه طاپارز ،
 یایمیان سویلر سه آغزین قاپارز ،
 یارینی بیلمه یز ، فقط یاپارز ،
 بزه یول کوسترن دستانمزدردر وار .

بالقانلر دستانی

• دون یالاندی ، یارین کرچک

بورولر چالندی : سلاح باشنه !
دوشوندم کیرمشم اون بش یاشنه ،
اوکوزی باغلادم سنور طاشنه ،
دوکنی بیرا قدم خرمان ایچنده ...

صبانی آتهرق تفنکی آلام ،
آنامی ، باجیمی تا کری یه صالدم ،
یکرمی کون طابورله یوللرده قالدیم ،
دکزده ، اووهده ، بالقان ایچنده ...

یرنده صایه ماز برتورک نفری ،
قلبی دائم اونی سورهر ایلری ،
کیری آلمق ایچون اسکی یرلری ،
عهدی واردر اونک وجدان ایچنده ...

علممز یوقسه ده ایمانمز وار ،
 کوکدن بزه اینمش قرآنمز وار ،
 تارلامز یوقسه ده وطنمز وار ،
 دوشمانی قویمايز وطن ایچنده ...

بابام شهید ، صویم جمله سی غازی ،
 دولت حرب ایتسه اولمازدم راضی ،
 بن کرچه کورمدم اوقومه ، یازی ،
 بیلیرم نه وارسه قرآن ایچنده ...

اولو تا کری تورکی یوجه یاراتمش ،
 دینی تعلیمه خوجه یاراتمش ،
 تورك یوردینی اوچدن اوجه یاراتمش ،
 دیمش : « بونی یاشات هپ شان ایچنده ... »

دیمش که : « نره یه کیرممشه هلال
 اوراسی توراندر اونی کیری آل ،
 طوموز چوبانلری اوله ماز قرال
 تا کرینک اولسکه سی : توران ایچنده ... »

اوردودر تورکلرک آنا قوجاغی ،
 حرب یری اوئلرک بابا اوجاغی ،
 اولاشدق منزله بر آقشام چاغی ،
 کوروندی قاره طاغ دومان ایچنده ...

صباحی بر هجوم بوروسی ووردی ،
 اعدانک اوستنه آتلدی اوردو ،
 آرسلانلر نه تورلو قیرارسه قوردی ،
 صاواشدق اویولده دوشمان ایچنده ...

ییلدیرم قاناتلی ، قاصرغه جانلی ،
 برشاهین سوروسی کبی عثمانلی ،
 صالدیردی : کوزلری آتشی ، قانلی ،
 قالدی طاغلر ، طاشلر طوفان ایچنده ...

قان ایله قیلجدر تورکه نلامت ،
 تهلهکه ایچنده کوزور سلامت ،
 دوشمانه قوباردق قیزیل قیامت ،
 یاریسی سریلدی میدان ایچنده ...

یانار طاغلر کبی کلله لر آتدق ،
 یرده ، کوکده توزی دومانه قاتدق ،
 سونکویه طاورانلق ، جان جانه چاتدق ،
 قالدی کوک بر قیزیل وولقان ایچنده ...

بو آنده کوردم که دوشمان سرداری
 قاجیور ، تپه دن چیقمد یوقاری
 بر طاشک آلتدن چکمد طیشاری ،
 تسلیم اولدی بکا آمان ایچنده ...

کتیردم طابوره ویردم امانت
 آرقه دن آتیلان بر قاچ خیانت
 قورشون بنده آرتق قویما دی قوت ،
 اوتوردم بر طاشه آل قان ایچنده ...

مژده لر گتیردی بر آتلی نفر
 اردومن (صوفیه) یه کیرمش مظفر ،
 صرپلره چالمنش بر قطعی نظفر ،
 دوشمان گیری قاچمش یونان ایچنده ...

بر کونده درت سوینج ، درت بویوک بایرام !
 مشعللر یاقلدی کلشدی آقشام ،
 شهیدلر کومولدی روحلری پرکام ،
 جنته یوکسلدی شکران ایچنده ...

وداعسز چیقمشدم قومشونک قیزی
 طارملش : سویله دی آقشام ییلدیری ،
 صاقلامام : ایچمه طویدم بر صیزی
 بر سلام کوندردم هجران ایچنده ...

بو آنده قلبمک سرفتوحی
 سزدی : کلش کیزی بابامک روحی ،
 آریور بر شهید یاخود مجروحی
 بو بر سورو عزیز قوربان ایچنده ...

غازیلک ، شهیدک ایدی مرادم ،
 بو ایکی شرفله سوسلندی آدم ،
 طولاندی یانمه بوتون اجدادم ،
 هپسی کوکدن ایندی بر آن ایچنده ...

باقدم وقت تمام ، دیدم : « ای ملت !
 آنام ، باجیم قالدی سکا امانت »
 بر تکبیر کتیردم ، برده شهادت ،
 اوچدم حقه طوغرو ایمان ایچنده ،

آدم (طورسون) : یازک دستان ایچنده ... »

قزىل داستان

دوشمانك اولكەسى ويران اولەجق !
توركيا بويويوب توران اولەجق !

سفر برلك واردر يازدى اعلانلر
قوشىكز اردويه كوربوز آرسلانلر !
تورك اوغلى دكلدر اوده قالانلر
يكتلك وقتيدر ميدان اولەجق !
ير يوزى قورقاغه زندان اولەجق
آوروپا نعمتدن آرتق بيقيور ،
ياپدينى جنتى كندى بيقيور ،
(ژورهس) ك اميدى بوشه چيقيور .
مدنيت يوردى آل قان اولەجق !
هر اوجى ر يكي بالقان اولەجق !

نه ایچون بواشلر چیتدی میدانه
 آکلاته ایم ، قاردهش ، بن اونی سکا
 صلیب دیدی : « آمان یوقدر قرآنه ،
 محمد امتی تالان اوله جق !
 تاریخک بوفصلی یالان اوله جق ! »

ابتدا فرانسه صالدیردی فاسه ،
 دوشدی مسلمانلق بر بویوک یاسه !
 قیصقانیچ ایتالیایی آلدی بر تاسه ،
 دیدی : « اسکی روما جوان اوله جق !
 حکمی طرابلسده روان اوله جق ! »
 کیتمسون دیرایکن بنغازی ، درنه ،
 روم ایلیده حدود اولدی ادرنه ،
 غرب دیدی : « ای صلیب : هلاله هر نه
 یایارسه ک آلقیشه شایان اوله جق !
 اسلامک نصیبی زیان اوله جق ! »

باقیکز ، عاقبت فلک نه یاپدی :
 اتفاق بوزولدی ، کوکلر صاپدی ،
 هر یولداش بولغاردن بر پارچه قاپدی ،
 دیدیلر : « بویورسه ، زمان اوله جق ،
 بزه بر بلالی دوشمان اوله جق ! »

صر بیلرده طوغوب چیلغین بر امید ،
 پره نسیپ آدنده بر دهلی یکیت
 نمسه نک طاپدینی بر چفتی شهید
 ایدنجه بیلندی طوفان اوله جق !
 تورکه دیندی : « سنک صفاک اوله جق ! »

ولى عهد اولدورمك ، قادين اولدورمك
رقتلى قىلبلره آغير كلدى پك .

ضررلى حميت ، اوغورسىز اُمك !...
او ، ديمشدى : « بوايش برشان اوله جق !
تاريخلرده آديم رخشان اوله جق ! »

نمسه آلمانيايه ديدى : « قاردهشم !
انتقام آلازسه سونمز آتشم ،
اولورميسك حربده ، يولداشم ، اشم ؟
صربلر ازمزسه طغيان اوله جق !
اسلاولر قباروب عصيان اوله جق ! »

آلمان ديدى : « طورما ، آتيل ايلرى ،
بن چوقدن بكلم بوخوش كونلرى ،
بيلنسين : هانكيسى ميدانك اُرى ،
يكن يا اسلاو يا جرمان اوله جق !
يكيكنك ايشى يامان اوله جق ! »

نمسه ديدى صربه : « ياپديغك يتر ،
اردوم بوكون سندن باش اكمك ايستر ،
ياچيق حربه ياخود اطاعت كوستر !
جوابك بر آچيق بيان اوله جق !
دوستميسك ، دشمانى ، عيان اوله جق ! »

صربلير دوشونجه آه ايله اوفه
اسلاولق غيرتى كلدى موسقوفه
ديدى : « سرت جواب وير بواسكى قوفه
بوهر قورو صيقى دومان اوله جق !
حربك صوكى سكا سامان اوله جق ! »

بومردجه سوزلری صریلی بکندی
 قبا دایسنه ینه کووهندی
 قیردی آراده کی اینجه جک بندی
 دیدی : « کوجلکله هپ آسان اوله جق !
 بویوک صریلق هر نه یایسه ک اوله جق ! »

بوسوزه نمسه ده هر کس کولوشدی ،
 اردولر حدوده طوغری اوشوشدی ،
 اوتده روس عسکر جمعنه دوشدی ،
 دیدی : « صانما صربی یاقان اوله جق :
 اوردوم کیدوب اوکا قالقان اوله جق ! »

مجار دیدی : « صانما ، قالمق ایسترم ،
 آتمی میدان صالمق ایسترم ،
 تورکلرک اوجنی آلمق ایسترم ،
 آلتای یوردی بویوک وطن اوله جق !
 تورانک ها کی سلطان اوله جق ! »

انکایز عمومی حربدن قورتولمق
 فکریله ایسته دی آرای بولمق ،
 مقدر اولونجه جنکه طورتولمق
 تدبیر نه یه یارار ، اولان اوله جق !
 مطلق عمومی حرب اعلان اوله جق !

روس عسکر جمعنه باشلادی ، آلمان
 دیدی : « واز کچ بوندن یوقسه ایش یامان
 طولیلار سه م اردومی بیل آرتق ، آمان
 بوقدر سکا ، چونکه چوق قان اوله جق !
 اوروپا بر قیزیل وولقان اوله جق !

روسیه بوسوزه قولاق آصمادی ،
 تحشیدات آمرینی کردی ، قاصمادی ،
 بو چوروك تخته یه قیصر باصمادی ،
 دیدی : « حرب باشلادی ، همان اوله جق !
 طاغلرك تپه سی دومان اوله جق ! »

فرانسه یه موردی آلمان سفیری ،
 « دوستميسك ، دوشمانی : ایکیدن بری ؟ »
 باقدی آچیلیور کیزی ضمیری ،
 دیدی : « دوست اولیان دوشمان اوله جق ! »
 یارین اردوم سزه مهمان اوله جق ! »

قیصر اعلان ایتدی عسکره ، خلقه :
 « قلبكز برلشسین ، اولك بر حلقه !
 دوشمانی چیکنه مك طامتدر حقه ،
 اردومك رهبری ایمان اوله جق !
 بزنی اسیرکین رحمان اوله جق »

فرانسه یه کیرمک اوله جقدی کوچ .
 بلچیقادن ایتدی اردولری کوچ ،
 دیدی : « قیده کیرمن مقدسدر اوج ،
 اگرچه بو قومه زیان اوله جق !
 اوده تنجه صوکی نسیان اوله جق ! »

انکلز دیدی که : « بیطرف یورده
 کیرمکه تحمل ایدن یوق بورده
 قاپدرمام قویونی بن آزعین قورده
 دونانمام آلمان دوشمان اوله جق !
 یا بن یاخود او پشمان اوله جق ! »

رومانیا موسقفوه دیدی : « باق ، بکا
 ملکمدن بر عسکر کچرتم سکا . »
 بلغاره دیدی که : « کیر صربستانه
 قارشیکه چیقاجق یونان اوله جاق !
 اونکده دالنه قونان اوله جق : »

انکایز غصب ایتدی (سلطان عثمان) ی
 بونکله طوته جق هندی ، عثمانی (!)
 اسلاملق طانیدی کیمدر دوشمانی ،
 چوق کچمزکه مسعود بر آن اوله جق :
 دوشماندن اوج آلان قرآن اوله جق !

154-934